

PLANIMETRIA ARQUEOLÒGICA DE TÀRRACO

Atlas d'arqueologia urbana de Catalunya 2

PLANIMETRIA ARQUEOLÒGICA

DE TÀRRACO

Atlas d'arqueologia
urbana de Catalunya 2

Direcció científica

J. M. Macias Solé
I. Fiz Fernández
Ll. Piñol Masgoret
M. T. Miró i Alaix
J. Guitart i Duran

PLANIMETRIA ARQUEOLÒGICA DE TÀRRACO

PLANIMETRIA ARQUEOLÒGICA DE TÀRRACO

Direcció científica

Josep Maria Macias Solé
Institut Català d'Arqueologia Clàssica

Ignacio Fiz Fernández
Institut Català d'Arqueologia Clàssica

Lluís Piñol Masgoret
Ajuntament de Tarragona - Museu d'Història

Maria Teresa Miró i Alaix
Àrea de Coneixement i Recerca
Direcció General del Patrimoni Cultural

Josep Guitart i Duran
Institut Català d'Arqueologia Clàssica

ATLES D'ARQUEOLOGIA URBANA DE CATALUNYA 2
DEPARTAMENT DE CULTURA I MITJANS DE COMUNICACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

TREBALLS D'ARQUEOLOGIA URBANA 1
AJUNTAMENT DE TARRAGONA. CONSELLERIA DE PATRIMONI

SÈRIE DOCUMENTA 5
INSTITUT CATALÀ D'ARQUEOLOGIA CLÀSSICA

Tarragona, 2007

Coedició del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Tarragona. Conselleria de Patrimoni i l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica.

Coordinació editorial

Publicacions de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica

Assessorament lingüístic

Roser Calvet Riera

Traducció a l'anglès

Paul Turner

Disseny de la portada

Elfo Jobs, S.L.

Fotocomposició

Víctor Igual, S.L.

Impressió

Grafos S.A.

- © **De l'edició:** Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, Ajuntament de Tarragona. Conselleria de Patrimoni i Institut Català d'Arqueologia Clàssica.
- © **Del projecte i la infografia arqueològica:** Ajuntament de Tarragona. Conselleria de Patrimoni i Institut Català d'Arqueologia Clàssica.
- © **Dels textos:** els autors.
- © **De les fotografies:** els autors.
- © **De les fotografies de portada:** Institut Cartogràfic de Catalunya (full 267-139, vol 1998) i Unitat de Documentació Gràfica de l'ICAC.

Dipòsit legal: T-387-2007

ISBN: 978-84-934698-4-9

Són rigorosament prohibides, sense l'autorització escrita dels titulars del *copyright*, la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment i suport, incloent-hi la reprografia i el tractament informàtic, la distribució d'exemplars mitjançant lloguer o préstec comercial, la inclusió total o parcial en bases de dades i la consulta a través de xarxa telemàtica o d'Internet. Les infraccions d'aquests drets estan sotmeses a les sancions establertes per les lleis.

Projecte de recerca i documentació de l'Ajuntament de Tarragona i l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica.

Comissió institucional del projecte

Ajuntament de Tarragona: M. Mercè Martorell Comas i Lluís Piñol Masgoret.

Institut Català d'Arqueologia Clàssica: Josep Guitart i Duran i Jordi Peiret i Estrada.

Direcció científica

Josep Maria Macias Solé, Ignacio Fiz Fernández, Lluís Piñol Masgoret, Maria Teresa Miró i Alaix i Josep Guitart i Duran.

Coordinació de l'obra

Josep M. Macias Solé i Ignacio Fiz Fernández (Institut Català d'Arqueologia Clàssica).

Documentació

Josep M. Macias Solé i Jordi López Vilar (Institut Català d'Arqueologia Clàssica), amb la col·laboració de Rafael Gabriel Costa (Reial Societat Arqueològica Tarraconense), Sílvia Alcaide González, Judit Ciurana Prast i Mariona Valldepérez Aixendri (Institut Català d'Arqueologia Clàssica).

Tractament SIG i infografia

Ignacio Fiz Fernández, amb la col·laboració de Paloma Aliende García, Ana Garrido Elena, Óscar Martín Vielba i Pau de Soto Cañamares (Institut Català d'Arqueologia Clàssica).

Amb la col·laboració de

Reial Societat Arqueològica Tarraconense, Codex-Arqueologia i Patrimoni, Cota 64 i Nemesis.

Informació i/o textos facilitats per

Susanna Adell Chavarria

Pilar Adiego Eraña

Maria Adserias Sans

Paloma Aliende García

Xavier Aquilué Abadías

Joan-Vianney Maria Arbeloa i Rigau

Roc Arola Arnau

David Bea Castaños

Cristina Benet Arqué

Alejandro Bermúdez Médel

Francesc Bosch Puche

Pilar Bravo Póvez

Lourdes Burés Vilaseca

Iban Cabrelles Albareda

M. del Carme Carbonell Muiños

Ana Carilla Sanz

Elisabet Chimisanas i Mateu Alsina

Montserrat Corominas Vidal

Óscar Curulla Ferré

Rubén Díaz Dalmau

Moisés Díaz García

Jordi Diloli Fons

Montserrat Esteban Nadal

Reis Fabregat i Fibla

Ferran Falomir Forcadell

Ignacio Fiz Fernández

Gabriel Foguet Coll

Montserrat García Noguera

Neus Gasull Casanovas

Pere Gebellí Borràs

Manel Güell Agramunt

Anna Maria León Delclòs

Jèssica Llop Ramos

Jordi López Vilar

Josep Maria Macias Solé

Sagrari Martorell Cubero

Jaume M. Massó Carballido

Joan Josep Menchon Bes

Imma Mesas Torronteras

Héctor Mir Llorente

Maria Teresa Miró i Alaix

Andreu Muñoz Melgar

Pedro Otiña Hermoso

Rosa Palau i Baiges

Rubén Pellejà Villalba

Lluís Piñol Masgoret

César Augusto Pociña López

Josep Maria Puche Fontanilles

Esther Ramon Sariñena

Antoni Rigo Jovells

Josep Francesc Roig Pérez

Jordi Rossell Ardèvol

Joaquín Ruiz de Arbulo Bayona

Cristòfor Salom Garreta

Jacinto Sánchez Gil de Montes

M. Immaculada Teixell Navarro

Esmeralda Terré Vidal

Olga Tobías Jiménez

Mercedes Tubilla Martínez

Enric Vilalta Ribé

Albert Vilaseca Canals

Topografia

Javier Zamarro Martín i Josep Subirà Arbolí.

Base cadastral

Ajuntament de Tarragona.

5. BIBLIOGRAFIA I DOCUMENTACIÓ

Josep M. Macias i Jordi López

Abreviatures

AEspA	Archivo Español de Arqueología.
AIAC 1982-1989	Anuari d'intervencions arqueològiques a Catalunya. Època romana i antiguitat tardana. Campanyes 1982-1989.
CIAC	Congrés Internacional d'Arqueologia Clàssica.
CNA	Congreso Nacional de Arqueología.
DAC	Documents d'Arqueologia Clàssica, Universitat Rovira i Virgili de Tarragona.
EAE	Excavaciones Arqueológicas en España.
MIIA	Mecanoscrit informe d'intervenció arqueològica dipositat a la Direcció General del Patrimoni Cultural, Generalitat de Catalunya.
MJSEA	Memorias de la Junta Superior de Excavaciones y Antigüedades.
MMIA	Mecanoscrit memòria d'intervenció arqueològica dipositada a la Direcció General del Patrimoni Cultural, Generalitat de Catalunya.
MNAR	Museo Nacional de Arte Romano de Mèrida.
MNAT	Museu Nacional Arqueològic de Tarragona.
NAH	Noticiero Arqueológico Hispánico.
RAP	Revista d'Arqueologia de Ponent.
RSAT	Reial Societat Arqueològica Tarraconense.

ADELL, S. *et al.* 2003: Adell, S., Bosch, F., Remolà, J. A.: *Memòria d'intervenció arqueològica: terrenys d'Altadis S.A. adjacents a l'avinguda del C. Vidal i Barraquer. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.

— *et al.* 2004: Adell, S., Aliende, P., Bru, M., García, M.: *Informe de l'excavació arqueològica en extensió realitzada en el carrer d'Antoni Company i Fernández de Córdoba, núm. 11. Tarragona*, MIIA, Tarragona.

ADELL, S., BOSCH, F. 2002: *Memòria d'intervenció arqueològica al solar de la parcel·la 16 del P.P. 20. C/ Mercè Rodoreda, 14 / Narcís Oller, 5. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.

ADELL, S., DÍAZ, M. 2003: *Memòria de la delimitació arqueològica en els solars 23-27 del c/ del Mar / 42 del c/ del Lleó de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.

— 2004: *Memòria de la intervenció arqueològica en el solar núm. 38 del carrer del Mar de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.

ADELL, S., OTIÑA, P. 2002: *Memòria de la delimitació arqueològica realitzada a la parcel·la 11 del nº 5 de la U.A. 28 del Camí dels Cossis de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona, 19-23.

— 2003: «Nova figura de Terracota ibèrica a Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 25, Tarragona, 19-23.

ADELL, S., RAMON, E. 2004: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al solar núm. 18 del carrer Espinach del barri del Serrallo. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.

ADELL, S., SÁNCHEZ, J. 2002: *Memòria de la intervenció arqueològica al número 43 del carrer Sant Pere i número 16 del carrer Espinach del barri del Serrallo. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.

ADELL, S., TEIXELL, I. 2003: *Memòria d'intervenció arqueològica a la parcel·la 25 del PERI 2. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.

ADIEGO ERAÑA, P. 1997: *Memòria de la intervenció arqueològica a la Rambla Nova núm. 30 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.

— 1998: *Memòria de la intervenció arqueològica a l'av. de Josep Gramunt Subiela núm. 6, Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.

— 1999a: *Memòria d'excavació arqueològica a la parcel·la UDP 10 de Tarragona-2, Mas Mallol, Mas Rimbau de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.

— 1999b: *Memòria de l'excavació arqueològica a les parcel·les 28-28A del pla PERI-2 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.

ADSERIAS SANS, M. 1989: *Memòria de l'excavació arqueològica realitzada al carrer Pere Martell núm. 35 (Tarragona 1989)*, MMIA, Tarragona.

- 1993: «Carrer de Pere Martell-carrer d'Eivissa (1a fase), Tarragona», *AIAC 1982-1989*, Barcelona, 259.
  - 1994: *Memòria de la prospecció arqueològica realitzada al carrer Nou de Sant Pau, 1 (Tarragona)*, MMIA, Tarragona.
  - 1995: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al carrer Armanyà de Tarragona. Març de 1995*, MMIA, Tarragona.
  - 1997a: *Informe dels treballs arqueològics realitzats al c/ Comte 12-14 (Tarragona, Tarragonès)*, MIIA, Tarragona.
  - 1997b: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada a les parcel·les 22-23 del PERI 2 (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
  - 1998a: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada a la parcel·la 35 del PERI 2 (Jaume I - Tabacalera). Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
  - 1998b: *Memòria de la prospecció arqueològica realitzada al solar situat a Via Augusta, 161. Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
  - 1998c: *Memòria del seguiment arqueològic del rebaix mecànic realitzat al carrer Smith, núm. 24 (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
  - 1998d: *Memòria del seguiment arqueològic realitzat a la Via Augusta, 5. Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
  - 1999: *Memòria de la intervenció arqueològica a les parcel·les 19-20 (Peri 2). Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- ADSERIAS *et al.* 1984a: Adserias, M., Fusté, E., León, A. M.: «Calle Unión, n.º 52. Tarragona», *Arqueología* 83, Ministeri de Cultura, Madrid, 199.
- *et al.* 1984b: Adserias, M., Fusté, E., León, A. M.: «Enterrament del Parking de Saavedra. Tarragona», *Arqueología* 83, Ministeri de Cultura, Madrid, 200.
  - *et al.* 1986: Adserias, M., Arbeloa, J. V. M., Dupré, X., León, A. M., Massó, M. J., Palanques, Ll., Solé, X.: «Les excavacions realitzades a Tarragona durant el Pla de Solidaritat amb l'Atur l'any 1984», *Tribuna d'Arqueologia 1984-1985*, Barcelona, 35-42.
  - *et al.* 1993: Adserias, M., Burés, J., Miró, M. T., Ramon, E.: «L'assentament pre-romà de Tarragona», *RAP* 3, Lleida, 177-227.
  - *et al.* 1994a: Adserias, M., Burés, L., Miró, M. T., Ramon, E.: «L'assentament pre-romà i el seu paper dins de l'evolució de la ciutat de Tàrraco», a *La ciutat en el món romà*, actes del XIVè CIAC de Tarragona (1993), Tarragona, 15-17.
  - *et al.* 1994b: Adserias, M., Burés, L., Ramon, E.: «L'evolució del sector sud-occidental de Tàrraco (segle II aC-I dC). Excavacions en un solar del carrer de Pere Martell», a *La ciutat en el món romà*, actes del XIVè CIAC de Tarragona (1993), vol. 2, Tarragona, 17-19.
  - *et al.* 1995: Adserias, M., Burés, L., Miró, M. T., Ramon, E.: «Excavacions arqueològiques al carrer Pere Martell de Tarragona. 1000 anys d'evolució urbana (del segle v aC al v dC)», *Tribuna d'Arqueologia 1993-1994*, Barcelona, 75-86.
  - *et al.* 1997: Adserias, M., Macias, J. M., Menchon, J. J., Puche, J. M.: «La transformació urbana de Tarragona al segle IV. Noves dades arqueològiques», a *Annals XXXVII. Hispània i Roma. D'August a Carlemany. Congrés d'homenatge al Dr. Pere de Palol (1995)*, Girona, 923-938.
  - *et al.* 2000a: Adserias, M., Macias, J. M., Ramon, E., Remolà, J. A.: «El Mausoleo de la calle Sant Augusti de Tarragona», a *V Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica (Cartagena 1998)*, Barcelona, 41-46.
  - *et al.* 2000b: Adserias, M., Pociña, C. A., Remolà, J. A.: «L'hàbitat suburbà portuari de l'antiga Tàrraco. Excavacions al sector afectat pel PERI 2 (Jaume I-Tabacalera)», a Ruiz de Arbuló, J. (ed.), *Tàrraco 99. Arqueologia d'una capital provincial romana*, DAC 3, Tarragona, 137-154.
  - *et al.* 2002: Adserias, M., Ferrer, C., García, M., Otiña, P.: «Els balnea tardoantics del sector sud-occidental de Tàrraco», *Empúries* 53, Girona, 56-65.
- ADSERIAS, M., LEÓN, A. M. 1984: *Excavacions a Pere Martell núm. 35*, MMIA, Tarragona.
- 1993: «Carrer de Pere Martell, 35, Tarragona», *AIAC 1982-1989*, Barcelona, 255.
- ADSERIAS, M., OTIÑA, P. 1998: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al carrer Smith, 24. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- ADSERIAS, M., RAMON, E. 1990: *Memòria dels treballs d'excavació portats a terme al solar de Pere Martell-Eivissa (Tarragona). 1a fase, 2a part*, MMIA, Tarragona.
- 1991: «Excavacions al carrer de Pere Martell-Eivissa: noves aportacions al coneixement arqueològic del sector sud-occidental de Tarragona», *Acta Arqueològica de Tarragona* IV, RSAT, Tarragona, 47-53.
  - 1997: *Memòria de les intervencions arqueològiques realitzades al carrer Sant Augusti 1-9*, MMIA, Tarragona.
- ADSERIAS, M., REMOLÀ, J. A. 1993: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al pati del col·legi de les monges teresines de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- ADSERIAS, M., TEIXELL, I. 1998: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al carrer Sant Josep, 1. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- AGRAZ JIMÉNEZ, J. 1989: «Hallazgo en Tarragona de una jarra decorada, del tipo Hermet 15a, fabricada por Sabinus en La Graufesenque», *AEspA* 62, Madrid, 244-255.

- AGRAZ, J., DUPRÉ, X. 1990: «Dos enterramientos d'època romana a la Via Augusta, núm. 35», *Quaderns d'Història Tarraconense IX*, Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, Tarragona, 181-184.
- AGRAZ, J., MENCHON, J. J. 1992: *Memòria de la intervenció arqueològica a les quadres de l'antic escorxadador de Tarragona (carrer de l'Escorxadador s/n)*, MMIA, Tarragona.
- ALBIÑANA, J. F., BOFARULL, A. 1849: *Tarragona Monumental, ó sea, Descripcion de todas sus antigüedades y monumentos celtas y romanos*, Tarragona.
- ALEU PADRENY, M. 1983: «Cloacas de la Tarragona romana», a *Diario Español de Tarragona*, 10/3/83, Tarragona.
- manusc. a: *L'aigua a Tarragona*.
- manusc. b: *Las termas romanas de Tarragona, fueron descubiertas?*
- manusc. c: *Desagüe del salto de los molinos y su conducto hacia el mar*.
- manusc. d: *El puerto de Tarragona desde el principio hasta nuestros días*.
- manusc. e: *Un varadero de naves en la calle de Sn. Miguel?*
- manusc. f: *Apunts sobre el Circ-Fòrum, Plaça del Rei i Pilats*.
- manusc. g: *Baños romanos en la parte alta de Tarragona*.
- manusc. h: *Deu troballes romanes*.
- manusc. i: *Un angle de l'aqüeducte intraurbà*.
- manusc. j: *Fou un hostel romà?*
- manusc. k: *Un pou romà de secció quadriforme al Carrer del Gasòmetre*.
- manusc. l: *Clavegueres de la Tarragona Romana*.
- manusc. m: *El Castell de Pilats*.
- ALFÖLDY, G. 1973: «*Flamines provinciae Hispaniae Citerioris*», *Anejos del AEspA* 6, Madrid.
- 1975: *Die römischen Inschriften von Tarraco*, 2 vol., Madrider Forschunguen 10, Berlín.
- 1981: «Die älteste römische Inschrift der Iberischen Halbinsel», *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik* 43, Bonn, 1-12.
- 1992: «Una inscripción funeraria de Tarraco del Bajo Imperio», a *Miscel·lània Arqueològica a Josep M. Recasens*, Tarragona, 13-17.
- 1993: «Tarraco y la Hispania romana: cultos y sociedad», a Mayer, M. (a cura de), *Religio deorum. Actas del Coloquio Internacional de epigrafía, culto y sociedad en Occidente* (1992), Sabadell, 7-26.
- 1997: «Die Bauinschriften des Aquäduktes von Segovia und des Amphitheaters von Tarraco», a *Mit einem Anhang von Peter Witte*, MF 19, Berlín-Nova York.
- 2004: «Sociedad y epigrafía en Tarraco», a Armani, S., Hurllet-Martineau, B., Stilow, A.V. (ed.), *Epigrafía y sociedad en Hispania durante el Alto Imperio* (2000), Alcalá de Henares, 159-176.
- ALIENDE, P., BOSCH, F. 2003: *Memòria d'intervenció arqueològica al núm. 12 del carrer Governador González*. Tarragona (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- ALIENDE, P., BRU, M. 2003: *Memòria de la intervenció arqueològica al solar del número 12 de l'Avinguda de Roma*. Tarragona (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- 2004: *Memòria de delimitació arqueològica al número 34 del Passatge Fornes*. Tarragona, Tarragonès, MMIA, Tarragona.
- 2005a: *Memòria de delimitació arqueològica als números 32 i 34 del Passatge Fornes* (Tarragona, Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- 2005b: *Memòria de la intervenció arqueològica al número 26 del carrer Estanislau Figueras*. Tarragona (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- ALIENDE, P., DÍAZ, M. 2004a: *Memòria del seguiment arqueològic en l'immoble núm. 28 de la plaça dels Sedassos de Tarragona* (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- 2004b: *Informe de l'excavació arqueològica en el solar núm. 14 del carrer Governador González - núm. 19 del carrer de Fortuny*. Tarragona (Tarragonès), MIIA, Tarragona.
- ALIENDE *et al.* 2003: Aliende, P., Teixell, I., Macias, J. M.: *Informe de l'excavació arqueològica en els núm. 3-5 del carreró de Santa Tecla de Tarragona* (Tarragonès), MIIA, Tarragona.
- ALLUÉ MARTÍ, E. 2003: «Les anàlisis antracològiques a Tarragona i el seu entorn: l'interès per l'estudi de la vegetació del passat i la utilització dels recursos forestals», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 25, Tarragona, 5-17.
- AMO GUINOVART, M. D. del, 1973: «La necròpolis de Pere Martell», *Boletín Arqueològic*, èp. IV, fasc. 113-120, anys 1971-1972, Tarragona, 103-171.
- 1979-81-89: *Estudio crítico de la necrópolis paleocristiana de Tarragona*, Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, Tarragona.
- 1981: «Catálogo y breves consideraciones sobre algunas cerámicas ibéricas del Museo Arqueológico de Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 3, Tarragona, 13-46.
- 1995: «Bronces de la basílica y del cementerio paleocristiano de Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 16, Tarragona.
- AMO, M. D. DEL, BARRIACH, F. 1975: «Hallazgos arqueológicos en el Camí de la Fonteta», *Butlletí Arqueològic*, èp. IV, Tarragona, 107-111.

- AMO, M. D. DEL, GRAS, J. LL. 1978: «Hallazgos de restos romanos en la calle Fortuny de Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. IV, Tarragona, 142-145.
- AQUILUÉ ABADIES, X. 1985: «Aportacions al coneixement de la terrassa superior de Tàrraco en l'època alt-imperial», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 4-5, Tarragona.
- 1986-89: «Cerámicas decoradas africanas procedentes de la Torre de la Audiencia (Tarragona)», *Empúries* 48-50, Barcelona, 26-35.
- 1992a: *Relaciones económicas, sociales e ideológicas entre el Norte de África y la Tarraconense en época romana. Las cerámicas de producción africana procedentes de la Colonia Iulia Urbs Triumphalis Tarraco*, tesi microfitxada 1.275, Universitat de Barcelona, Barcelona.
- 1992b: «Sobre algunas cerámicas de producción africana con decoración espatulada», *RAP* 2, Lleida, 177-198.
- 1993: *La seu del Col·legi d'Arquitectes. Una intervenció arqueològica en el centre històric de Tarragona*, Tarragona.
- 1997: «Referent a les estructures de l'antiguitat tardana de la Plaça de Rovellat (Tarragona)», a *Annals XXXVII. Hispània i Roma. D'August a Carlemany. Congrés d'homenatge al Dr. Pere de Palol (1995)*, Girona, 1.169-1.185.
- 1999: «Jaciment de la Plaça Rovellat (Tarragona)», a *Del Romà al Romànic. Història, art i cultura de la Tarraconense Mediterrània entre els segles IV i X*, Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 81.
- 2004: «Arquitectura oficial», a Dupré, X. (ed.), *Tarragona. Colonia Iulia Urbs Triumphalis Tarraco*, Las capitales provinciales de Hispania 3, Roma, 41-53.
- AQUILUÉ, X., DUPRÉ, X. 1986: «Reflexions entorn de Tàrraco en època tardo-republicana», *Forum* 1, MNAT, Tarragona.
- AQUILUÉ *et al.* 1991: Aquilué, X., Dupré, X., Massó, J., Ruiz de Arbulo, J.: «La cronologia de les muralles de Tàrraco», *RAP* 1, Lleida, 271-304.
- *et al.* 2002: Aquilué, X., Castanyer, P., Santos, M., Tremoleda, J.: «El Campo de silos del área central de la ciudad romana de Empúries», *Romula* 1, Sevilla, 9-38.
- ARBELOA I RIGAU, J. V. M. 1985: «Noves aportacions al coneixement de l'epigrafia de Tàrraco», a *XXIX Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos* (1984), Sitges.
- 1986: *Memòria dels treballs realitzats a l'excavació d'urgència del carrer Robert d'Aguiló núm. 38 de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1989: «L'ocupació suburbial de les ciutats romanes: el sector nord-oriental de Tàrraco», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 8-9, Tarragona, 87-124.
- 1990: *L'amfiteatre romà de Tàrraco. Aproximació al seu coneixement*, Tarragona.
- 1991 (a cura de): «Prospeccions i excavacions arqueològiques», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, any 1990, núm. 12, Tarragona, 119-267.
- 1995: «L'arqueologia de la mort a l'Alt Imperi: el suburbi oriental de Tàrraco», *Citerior 1. L'arqueologia de la mort. El món funerari a l'antiguitat a la Catalunya Meridional*, Tarragona, 119-138.
- ARBUES *et al.* 1994: Arbues, M. J., Cusó, A., Iglesias, M.: *Realització d'un motlle d'estructures ibèriques a Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- ARCO MOLINERO, A. del, 1903: «Nuevas lápidas romanas de Tarragona», *Boletín de la Real Academia de la Historia* 43, Madrid.
- 1913: «Hallazgo Arqueológico», *Diari de Tarragona*, any LX, núm. 302, 21/12.
- 1914a: «Hallazgos Arqueológicos», *Boletín Arqueológico*, èp. II, núm. 3, Tarragona, 167-168.
- 1914b: «Hallazgos Arqueológicos», *Boletín Arqueológico*, èp. II, núm. 6, Tarragona, 191-192.
- 1914c: «Lápidas romanas de Tarragona», *Boletín Arqueológico*, èp. II, núm. 5, 167-168.
- 1915: «Lápidas romanas de Tarragona», *Boletín Arqueológico*, èp. II, núm. 8, Tarragona, 61-62.
- 1916: «Nuevas inscripciones romanas de Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. II, núm. 13, Tarragona, 49-52.
- ARESTÉ BAGÉS, J. 1982: «El crecimiento de Tarragona en el siglo XIX. De la nueva población del puerto al plan de ensanche», *Escaire* 4, Tarragona.
- AROLA ARNAL, R. 2001: *Intervenció arqueològica al Camí de la Cuixa núm. 3 de Tarragona*, Tarragonès, MMIA, Tarragona.
- 2002a: *Memòria: Intervenció Arqueològica al Vial B dels Cossis, U.A. 28 de Tarragona*, Tarragonès, MMIA, Tarragona.
- 2002b: *Memòria: Intervenció arqueològica al solar del Carrer Barcelona núm. 11 de Tarragona*, Tarragonès, MMIA, Tarragona.
- ARROYO *et al.* 1994: Arroyo, P., Bermúdez, A., Costa, J. R., Menchon, J. J., Solé, F. X.: «La muralla de Tarragona. Metodologia per a una intervenció», a *La ciutat en el món romà*, actes del XIVè CIAC de Tarragona (1993), vol. 2, Tarragona, 37-38.
- *et al.* 1996: Arroyo, P., Costa, J., Menchon, J. J., Solé, F. X.: «Restauració de la muralla de Tarragona: tècniques i materials de construcció», *Quaderns científics i tècnics de la Diputació de Barcelona* 7, Barcelona, 201-206.
- ARROYO, P., MENCHON, J. J. 1994: «La muralla a la Baixada del Roser: proposta per a la seva restauració», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 15, Tarragona, 391-416.

- ASENSIO *et al.* 2000: Asensio, D., Ciuraneta, M., Martorell, S., Otiña, P.: «L'assentament ibèric de Tarragona. L'excavació arqueològica al carrer dels Caputxins, núm. 24, l'any 1978», a Ruiz de Arbuló, J. (ed.), a *Tàrraco 99. Arqueologia d'una capital provincial romana*, DAC 3, Tarragona, 71-81.
- *et al.* 2001: Asensio, D., Morer, J., Rigo, A., Sanmartí, J.: «Les formes d'organització social i econòmica a la Cossetània ibèrica: noves dades sobre l'evolució i tipologia dels assentaments entre els segles VII-I aC», a *Territori polític i territori rural durant l'edat del Ferro a la Mediterrània occidental*, Monografies d'Ullastret 2, Girona, 253-271.
- AUGENTI *et al.* 2003: Augenti, A., Cirelli, E., Mancasola, N., Manzelli, V.: «Archeologia medievale a Ravenna: un progetto per la città ed il territorio», a *Atti del III Congresso Nazionale di Archeologia Medievale* (Salerno 2003), Florència, 271-278.
- AVELLÀ DELGADO, L.-C. 1978: *La necròpolis romano-cristiana de Tarragona. Las monedas*, tesi de llicenciatura, Universitat de Barcelona, Barcelona.
- 1979: «Las monedas de la necròpolis romano-cristiana de Tarragona», a *Symposium Numismático de Barcelona*, vol. II, Barcelona, 52-76.
- 1980: «Conjunto de antoninianos «tesorillo» hallado en el teatro romano de Tarraco», a *II Symposium Numismático de Barcelona*, Barcelona, 221-226.
- 1988: «Las monedas de la Torre de Minerva (Tarragona, 1979)», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 6-7, Tarragona, 55-63.
- 1991: *El anfiteatro de Tarraco: Estudio de los hallazgos monetarios*, The William L. Byant Foundation, Tarragona.
- BAGES FORTUNY, P. 1973: *El vidrio de la Edad Antigua en los museos arqueológico y paleocristiano de Tarragona*, tesi de llicenciatura, Universitat de Barcelona, Barcelona.
- BALIL ILLANA, A. 1969: *Excavaciones en la «Torre de Pilatos» (Tarragona). Campañas de excavaciones de 1962*, EAE 65, Madrid.
- 1976: «Una fontana de Tarragona», *Boletín Arqueológico*, èp. IV, fasc. 129-132, any 1975, 33-36.
- 1978: «Copia del doriforo de Policleto hallada en Tarragona», *Boletín Arqueológico*, èp. IV, fasc. 141-144, Tarragona, 73-74.
- BAXARIAS TIBAU, J. 2002: *La enfermedad en la Hispania romana: estudio de una necròpolis tarraconense*, Saragossa.
- BAYARRI *et al.* 2002: Bayarri, X., Otiña, P., Macias, J. M.: *Memòria de l'excavació arqueològica en l'avinguda de la Reina Maria Cristina, núm. 54 de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- BEA CASTAÑO, D. 1994: *Memòria sobre la prospecció arqueològica efectuada al Camí dels Cossis, Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1996: *Intervenció arqueològica a l'illa G, UDP-26, Tarragona-2, Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1997a: *Memòria de la intervenció arqueològica a la plaça de Santiago Rusiñol, 5, de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 1997b: *Memòria de la intervenció arqueològica a l'av. Vidal i Barraquer, s/n, parcel·la 17 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 1999a: *Memòria de la intervenció arqueològica a la parcel·la 12, illa 5, del Pla PERI-2, sector Tabacalera. Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 1999b: *Memòria sobre la intervenció arqueològica a Mas Rimbau / Mas Mallol illa Q C/ Joan Antònio i Guàrdias PP4 de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1999c: *Memòria sobre la intervenció arqueològica al solar U.A. 31 del Pla General amb façana a l'av. Francesc Macià de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2000: *Informe de la prospecció arqueològica a la parcel·la n. 9/18 del carrer «D» de la urbanització «Els Cossis» de Tarragona*, MIIA, Tarragona.
- 2000a: *Intervenció arqueològica al carrer Gasòmetre núm. 8, Tarragona, Tarragonès, MIIA*, Tarragona.
- 2000b: *Memòria: intervenció arqueològica al carreró de Sant Magí núm. 1 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 2001: *Memòria sobre la intervenció arqueològica al solar del carrer Estanislau Figueres núm. 53 de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2003a: *Memòria sobre la intervenció arqueològica al número 23 del carrer de Reding de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2003b: *Memòria de la intervenció arqueològica a la U.A. 27, parcel·les D4 i D5 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 2004: *Memòria de la intervenció arqueològica a la parcel·la UA-15 de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- BEA, D., CARILLA, A., VILASECA, A. 1999: «Un nuevo sector excavado de la necròpolis tardo-imperial de Mas Rimbau (Tarragona, Tarragonès). Nota preliminar», *XXIV CNA*, vol. 4 (Cartagena 1997), Múrcia, 587-592.
- BEA, D., VILASECA, A. 2000: «Dues necròpolis del segle v d.n.E. a Tarragona: excavacions al carrer de Prat de la Riba i al Mas Rimbau», a Ruiz de Arbuló, J. (ed.), *Tàrraco 99. Arqueologia d'una capital provincial romana*, DAC 3, Tarragona, 155-164.
- BELTRAN, P. 1924: «Inscripciones romanas de la antigua casa de M. Cisterer», *Butlletí Arqueològic*, èp. III, 17, Tarragona, 203-205.

- BELLIDO, S. 1883: *Antecedentes sobre la historia antigua y moderna del Puerto de Tarragona. Memoria de la Junta de Obras del Puerto de Tarragona*, Tarragona.
- BENAIGES I OLIVÉ, J. 1994: *Les monedes de Tarragona*, Tarragona.
- BENET ARQUÉ, C. 2003: *Memòria de la intervenció de neteja i adequació del tram de muralla romana situat als baixos del Museu Nacional Arqueològic de Tarragona (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2004: *Memòria del seguiment arqueològic realitzat en el carrer de Mossèn Francesc Tàpies, 4 de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- BENET *et al.* 1992: Benet, C., Fàbrega, X., Macias, J. M., Remolà, J. A.: «L'àrea d'enterraments baix imperial de Mas Rimbau / Mas Mallol, Tarragona», *Acta Arqueològica de Tarragona* V, RSAT, Tarragona, 73-86.
- BENET, C., GARCÍA, M. 2004: *Memòria del seguiment arqueològic realitzat en el carrer de Cartagena, 12 / carrer de la Verge de la Misericòrdia, 3. Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- BENET, C., RAMON, E. 2003: *Memòria de la intervenció arqueològica efectuada al carrer de Barcelona, 9. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- BERGES SORIANO, P. M. 1969-1970a: «Cuatro enterramientos en la calle López Peláez», *Boletín Arqueológico LXIX-LXX*, èp. IV, Tarragona, 125-126.
- 1969-1970b: «Sarcófago estrigilado de mármol descubierto en la avenida de Ramón y Cajal, núm. 35», *Boletín Arqueológico LXIX-LXX*, èp. IV, Tarragona, 152-158.
- 1970: «Los hallazgos arqueológicos submarinos ingresados en el Museo Arqueológico de Tarragona», *Boletín Arqueológico*, èp. IV, fasc. 102-112, Tarragona, 3-17.
- 1974: «Columnas romanas y cruces visigóticas en la plaza del Rovellat, de Tarragona», a *Misceblània Arqueològica I*, Barcelona, 153-168.
- 1982: «Teatro romano de Tarragona. Antecedentes y situación», a *El teatro romano en la Hispania romana (Mérida 1980)*, Badajoz, 115-138.
- BERGES, M., FERRER, M. 1977: «Excavaciones arqueológicas en el solar de la calle Comandante Rivadulla de Tarragona. Agosto 1973», *NAH* 5, Madrid, 227-234.
- BERGES, P. M., NAVARRO, R. 1974: «Un mosaico con tema de muralla en Tarragona», *Pyrenae* 10, Barcelona, 165-172.
- BERMÚDEZ MÉDEL, A. 1989: «Estado actual de los proyectos de investigación arqueológica a cargo del área de arqueología de la Facultad de Filosofía y Letras de Tarragona», *Acta Arqueològica de Tarragona* II (1988-89), RSAT, Tarragona, 41-46.
- 1991a: «El Centre d'Arqueologia Urbana de Tarragona: Primer balance», *Acta Arqueològica de Tarragona* IV (1990-1991), RSAT, Tarragona, 31-46.
- 1991b: «La reflexió estratigràfica de B. Hernández Sanahuja a Tarragona entre 1850 i 1870», *Butlletí Arqueològic. Núm. extraordinari dedicat a B. Hernández Sanahuja*, RSAT, Tarragona, 19-32.
- 1992a: «El Taller Escola de Restauració y la rehabilitación de la muralla de Tarragona», *Acta Arqueològica de Tarragona* V (1991-1992), RSAT, Tarragona, 99-109.
- 1992b: «Estructuras del Foro Provincial documentadas en Escrivanies Velles, 13», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 13, RSAT, Tarragona, 83-109.
- 1993a: «C. del Governador González, 10. Pati posterior, Tarragona», a *AIAC 1982-1989*, Barcelona, 240.
- 1993b: «C. del Governador González, 7. Jardí annex, Tarragona», a *AIAC 1982-1989*, Barcelona, 241.
- 1993c: «Carrer de la Unió, 15. Pati posterior, Tarragona», a *AIAC 1982-1989*, Barcelona, 242.
- 1993d: «Carrer de la Unió, 5. Tarragona», a *AIAC 1982-1989*, Barcelona, 243.
- 1993e: «Rambla Nova, 46, Tarragona», a *AIAC 1982-1989*, Barcelona, 244.
- 1993f: «L'àrea d'hàbitat intramurs de l'antiga Tarraco», *Tribuna d'Arqueologia 1991-1992*, Barcelona, 87-96.
- 1993g: *Restes arqueològiques del circ romà a l'immo-ble situat a la plaça de la Font, 43. Informe-memòria*, MIIA, Tarragona.
- BERMÚDEZ *et al.* 1987: Bermúdez, A., Palau, R., Flandes, E., Parra, P., Escoda, C.: *Memoria de la intervención arqueológica efectuada en el solar situado en la calle Governador González núm. 7 (junio-julio 1987)*, MMIA, Tarragona.
- *et al.* 1989a: Bermúdez, A., Pujante, P., Flandes, E., Palau, R.: «Excavacions arqueològiques a l'àrea central intramurs de Tarraco: intervenció al solar situat a Governador González, 10», a *XXXV Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos de Catalunya*, Valls, 123-134.
- *et al.* 1989b: Bermúdez, A., Pujante, P., Flandes, E., Palau, R., Parra, P., Escoda, C.: *Hàbitat intramuros en Tàrraco: la zona centrooccidental*, MMIA, Tarragona.
- *et al.* 1989c: Bermúdez, A., Palau, R., Pujante, P., Flandes, E., Escoda, C., Parra, P., Rovira, J.: *Estructuras romanas en el jardí de la residència Mare de Déu de la Mercè (Tarragona)*, Publicacions de la Diputació de Tarragona, Tarragona.
- *et al.* 1990: Bermúdez, A., Palau, R., Pujante, P., Flandes, E., Parra, P., Escoda, C.: *Memoria de la in-*

- intervención arqueológica efectuada en el solar situado en la calle Gobernador González nº 7 (junio-julio de 1987)*, MMIA, Tarragona.
- *et al.* 1994: Bermúdez, A., Flandes, E., Palau, R., Pujante, P.: «Intervencions arqueològiques a l'àrea central intramurs, sector central de la colònia Tarraco», a *La ciutat en el món romà*, actes del XIVè CIAC de Tarragona (1993), vol. 2, Tarragona, 61-62.
- BERNAL CASASOLA, D. 1994: «*Lucernae tarraconenses*: las lámparas romanas del Museu Nacional Arqueològic y del Museu i Necròpolis Paleocristians», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 15, RSAT, Tarragona, 59-298.
- BERTRAN, A., BELTRÁN, F. 1991: *El anfiteatro de Tarraco. Estudio de los hallazgos epigráficos*, The William L. Byant Foundation, Tarragona.
- BLAY BOQUÉ, J. 2004: «Tàrraco: condicionants hidrològics», a *Tàrraco i l'aigua*, MNAT, Tarragona, 21-34.
- BONET CORREA, A. 1991: *Cartografía de plazas fuertes y ciudades españolas, siglos XVII-XIX: planos del archivo militar francés*, Ministerio de Cultura, Dirección General de Belles Arts i Arxius, Madrid.
- BONET GARI, L. 1941: «Excavaciones en Tarragona», *Ampurias III*, Barcelona, 141-145.
- BOSCH PUCHE, F. 2001a: *Memòria dels treballs de seguiment arqueològic efectuats al solar del c/ dels Cavallers, 15 - Mediona, 2-4. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2001b: *Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de l'Alguer núm. 3*, MMIA, Tarragona.
- 2001c: *Memòria de la intervenció arqueològica en el núm. 3c del Camí de la Platja dels Cossis. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2001d: *Memòria de la intervenció arqueològica efectuada al núm. 11 del carrer Nou de Santa Tecla*, MMIA, Tarragona.
- 2001e: *Memòria de l'excavació arqueològica en el núm. 14 del c/ Comte de Rius de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2002: *Memòria de la delimitació arqueològica en les parcelles A i B de la U.A. 27 de la Via Augusta de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2003: *Memòria de l'excavació arqueològica a l'av. de Joan Antonio i Guàrdias núm. 17 a-b-c*, MMIA, Tarragona.
- BOSCH *et al.* 2001: Bosch, F., Díaz, M., Macias, J. M.: «Excavació arqueològica al solar núm. 7 del carrer d'Hernández Sanahuja de Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 21-22, RSAT, Tarragona, 105-116.
- *et al.* 2003: Bosch, F., Bravo, P., Macias, J. M.: «Excavacions arqueològiques en la Boqueria Medieval de Tarragona», a *II Congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya* (2002), Sant Cugat del Vallès, 318-324.
- *et al.* 2005: Bosch, F., Macias, J. M., Menchon, J. J., Muñoz, A., Teixell, I.: «La transformació urbanística de l'acròpolis de Tarragona», a *VI Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica* (València 2003), Barcelona, 167-174.
- BOSCH, F., MACIAS, J. M. 2002: *Memòria de l'actuació arqueològica en els solars núm. 3-5 del carreró de Santa Tecla, Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- BOSCH, F., MENCHON, J. J. 2005: *Memòria dels treballs arqueològics duts a terme al carrer de les Coques*, MMIA, Tarragona.
- BOSCH, F., ROIG, J. F. 2001: *Memòria de l'excavació arqueològica en el solar núm. 7 del carrer de Sant Llorenç de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- BOSCH, F., TEIXELL, I. 2003: *Informe dels treballs d'intervenció arqueològica duts a terme a les parcelles 23 i 24B del PERI 2 (Jaume I - Tabacalera). Tarragona (Tarragonès)*, MIIA, Tarragona.
- BRAVO PÓVEZ, P. 2000a: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al carrer «E» dels Cossis de Tarragona (Tarragonès). Gener de 2000*, MMIA, Tarragona.
- 2000b: *Memòria de la intervenció arqueològica a la parcel·la 12 vial A, de la U.A. 28-A del camí dels Cossis. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- BRAVO, P., CARBONELL, M. C. 2001: *Memòria de la delimitació arqueològica en el solar del número 8 de l'Avinguda de Roma (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- BRAVO *et al.* 2003: Bravo, P., Roig, J. F., Díaz, M.: *Memòria de la intervenció arqueològica amb motiu del seguiment de la instal·lació del nou cablejat telefònic al c/ d'Apodaca (Retemail). Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- BRAVO, P., MACIAS, J. M. 2001a: *Memòria i projecte de desmuntatge de l'excavació arqueològica desenvolupada en el solar núm. 20 del carrer d'Armanyà (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2001b: *Memòria dels treballs de desmuntatge desenvolupats al solar núm. 20 del carrer d'Armanyà (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- BRAVO, P., REMOLA, J. A. 2000: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada a les parcelles 11 i 12 (illa 1) de la reparcel·lació de la zona oest de Tarrago-*

- na (U.A. 31). *Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- BRU VIRGILI, M. 2004: *Memòria del cobriment provisional de les parcel·les 23 i 24b del PERI 2 de Tarragona*. Tarragona, Tarragonès, MMIA, Tarragona.
- BRU, M., MENCHON, J. J. 2002: *Memòria: intervenció arqueològica al número 73 de la Via Augusta de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- BRU, M., POCIÑA, C. A. 2003: *Memòria d'intervenció al cl del Comte de Rius davant el núm. 14 de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- BURÉS *et al.* 1998: Burés, L., García, M., Macias, J. M.: «Un aqüeducte subterrani a Tarragona», *Empúries* 51, Girona, 183-196.
- *et al.* 2000: Burés, L., García, M., Macias, J. M.: «Tarraco Scipionum opus. A Roman Spanish city built on Karst», a *Cura aquorum in Sicilia. Proceedings of the Tenth International Congress on the History of Water Management and Hydraulic Engineering in the Mediterranean Region* (Siracusa 1998), Leiden, 79-84.
- BURÉS, L., RAMON, E. 1991: *Memòria de les intervencions arqueològiques realitzades al solar de Pere Martell (2a fase, 2a part i 3a fase)*. Març-agost de 1991, MMIA, Tarragona.
- 1992: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al solar de Pere Martell (4a fase)*. Setembre-desembre de 1992, MMIA, Tarragona.
- CABRELLES ALBAREDA, I. 2004a: *Memòria: Intervenció arqueològica al carrer de les Escales del Miracle núm. 2 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 2004b: *Memòria: intervenció arqueològica a la U.A. 15 (carrers del Vapor, Felip Pedrell, Ferrer i Duran i carrer Sense Nom)*. Tarragona, Tarragonès, MMIA, Tarragona.
- 2004c: *Memòria. Intervenció arqueològica a l'av. de Catalunya, 58-60, de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 2005: *Memòria: excavació arqueològica a la U.A. 15 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- CAMPILLO, D. 1978: «Hallazgos patológicos en cráneos de la necrópolis romana de la «Tabacalera» (Tarragona)», *Boletín Arqueológico*, èp. IV, fasc. 141-144, Tarragona, 75-79.
- CAMPILLO, D., BARCELÓ, J. A. 1985: «Estudio morfo-métrico de la cara interna de la escama del hueso occipital», *Paleontologia i evolució* 19, Barcelona, 69-129.
- CAMPILLO, D., TARRATS, F. 1991: «Anthropological identification and paleopathological study of a skeleton, probably pertaining to the Roman doctor from the I-II century b.C, Tiberius Claudius Apollonaris (Tarragona, Spain)», a *Dynamis. Acta Hispanica ad Medicinae Scientiarumque Historiam Illustrandam*, Granada, 387-414.
- CAMPILLO *et al.* 1998: Campillo, D., Vilaseca, A., Casamitjana, E., Ayesterán, N.: «Esqueleto de una mujer fallecida por distocia, perteneciente al periodo tardorromano (Mas Rimbau, Tarragona)», *Empúries* 51, Barcelona, 251-256.
- CANTALLOPS, L., ROMANÍ, X. 1990: *La Part Alta del centre històric de Tarragona. Un aixecament de plànols de les construccions civils (1981-82, 1986-88)*, Institut d'Estudis Catalans, Barcelona.
- CARBONELL MUIÑOS, M. C. 2000a: *Memòria de la intervenció arqueològica al solar número 16 del Camí de la Cuixa. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2000b: *Memòria dels treballs de delimitació arqueològica al coblegi Pax de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2002: *Memòria de la intervenció arqueològica desenvolupada en el solar núm. 3 del carrer de Mediona de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- CARBONELL, M. C., MACIAS, J. M. 2000: *Memòria de l'excavació arqueològica efectuada en el solar núm. 4 del cl de la Mare de Déu de la Mercè. Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- CARILLA SANZ, A. 1993a: *Excavació a la Chartreuse. Fase II*, MMIA, Tarragona.
- 1993b: *Memòria d'excavació del carrer Avinguda de Catalunya. Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1994: *Memòria d'excavació al carrer dels Ferrers núm. 5*, MMIA, Tarragona.
- 1995: *Excavacions al carrer de Francesc Bastos núm. 13*, MMIA, Tarragona.
- 1997a: *Memòria de la intervenció arqueològica a les antigues casernes del cl de Rovira i Virgili, 36 - Av. De Catalunya, 31, de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 1997b: *Memòria d'intervenció arqueològica al carrer de Joan Antònio i Guàrdias, núm. 19B, Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1998a: *Memòria d'excavació arqueològica al cl de Joan Antònio i Guàrdias, núm. 19, Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 1998b: *Memòria de la intervenció arqueològica a Mas Mallol-Mas Rimbau, UDP 12*, MMIA, Tarragona.
- CARRETÉ, J. M. 1994: «La circulació a Tàrraco del 346 al 400», a *III Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica* (Maó 1988), Barcelona, 235-242.

- CERDÀ 1998: Cerdà, J. A., García, J., Martí, C., Pujol, J., Pera, J., Revilla, V.: *El Cardo Maximus de la ciutat romana d'Iluro (Hispania Tarraconensis)*, Laietania 10, 3 vol., Mataró.
- CLAVERIA NADAL, M. 2001: *Los sarcófagos romanos de Catalunya*, Corpus Signorum Imperii Romani. España, vol. 1, fasc. 1, Múrcia.
- COARELLI, F. 1995: *Roma*, Guide archeologiche Laterza 6, Roma.
- CODEx 1991a: *Memòria de la intervenció arqueològica a l'àrea d'enterraments baix-imperials de Mas Rimbau / Mas Mallol (Tarragona)*. 2a fase, MMIA, Tarragona.
- 1991b: *Memòria de les excavacions arqueològiques efectuades a la capçalera del circ romà de Tàrraco: sectors CRT-1000, CRT-2000 i CRT-3000*, MMIA, Tarragona.
- 1991c: *Memòria dels treballs arqueològics portats a terme a «Mas Rimbau», Tarragona (Tarragonès), entre els dies 29 de gener i 12 de febrer de 1991*, MMIA, Tarragona.
- 1993: *Memòria de l'excavació arqueològica realitzada a la necròpolis baiximperial de Mas Rimbau. Fases 3/4. Anys 1992/93*. Tarragona, MMIA, Tarragona.
- 1994: *Memòria dels treballs realitzats en el carrer Apodaca de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1995a: *Memòria dels treballs arqueològics realitzats en el carrer Apodaca, 7 (Tarragona)*. 1994, MMIA, Tarragona.
- 1995b: *Memòria de l'excavació arqueològica al c/ Alguer, 9 (Tarragona)*. Agost 1994 - gener 1995, MMIA, Tarragona.
- 1995c: *Memòria de l'excavació arqueològica al carrer Llorer, 9-11 de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- COROMINAS VIDAL, M. 2004a: *Memòria de la intervenció arqueològica al c/ Colom, núm. 11 de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2004b: *Memòria del seguiment arqueològic a l'amfiteatre de Tarragona*. (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- 2004c: *Memòria de la Intervenció Arqueològica al c/ Enrajolat, 13 de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- CORTÉS CORTÉS, R. 1981: «Excavacions al carrer de Pere Martell», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 3, RSAT, Tarragona, 126-140.
- 1987: «Los foros de Tàrraco», a *Los Foros romanos de las provincias occidentales* (València 1986), Madrid, 9-24.
- 1993: «El subministrament d'aigua a Tàrraco», a Mar, R., López, J., Piñol, Ll. (ed.), *Utilització de l'aigua a les ciutats romanes*, DAC 0, Tarragona, 187-211.
- CORTÉS, R., GABRIEL, R. 1981: «Elements dels conjunts arquitectònics de les terrasses mitjana i superior de Tàrraco», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 3, RSAT, Tarragona, 122-126.
- 1985: *Tàrraco: recull de dades arqueològiques*, Barcelona.
- CORTÉS, R., LÓPEZ, J. 1999: «La Inscripció de Thecla, verge consagrada a Crist», a *Temps de monestirs. Els monestirs catalans entorn l'any 1000*, Barcelona, 119-122.
- CORTÉS et al. 1993: Cortés, R., López, J., Piñol, Ll.: *Memòria d'excavació de la Rambla Vella*, MMIA, Tarragona.
- CURULLA FERRÉ, O. 2000a: «C/ Trinquet Vell 16-18 (Casa dels Militars)», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 253-254.
- 2000b: «PERI-2, finques 11 i 38», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 307-312.
- 2000c: «C/ Ferrers, 2», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 317-318.
- 2000d: *Memòria del seguiment arqueològic de l'enderroc de la casa núm. 32 del carrer Civaderia Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2000e: *Memòria. Excavació arqueològica a la via Augusta 69, Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2000f: *Memòria. Intervenció arqueològica. Bar «El Cau». C/ Trinquet Vell, 2. 43003 Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 2001a: *Informe arqueològic. Documentació d'una rasa. Plaça de les Cols. Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2001b: *Memòria Seguiment Arqueològic. Obres de rebaix de terres de l'aparcament de l'Hospital Joan XXIII. Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2002a: *Memòria. Intervenció arqueològica. C/ Trinquet Nou, 27-29 (cantonada amb c/ Sant Oleguer). Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2002b: *Memòria. Intervenció Arqueològica. Finca 11 PERI 2. Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2002c: *Memòria. Seguiment arqueològic. Solar a la zona de la muntanyeta de l'Oliva. Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2005a: *Memòria. Excavació arqueològica a la parcel·la núm. 37 del PERI 2. Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2005b: *Memòria. Sondeig arqueològic. Tresoreria ge-*

- neral de la Seguretat Social. Direcció Provincial de Tarragona. *Rambla Nova*, 82-86. Tarragona (el Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- CURULLA, O., FABREGAT, R. 2001: *Memòria. Seguiment arqueològic d'obres. Av. Prat de la Riba. Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- CURULLA, O., JOVÉ, X. 2000: *Memòria. Neteja, restauració i documentació gràfica d'un arc medieval. Bar La Penya. Pl. de la Font, 35. Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- CHEVALLIER, R. 2000: *Topographie archéologique et historique. Lecture du temps dans l'espace*, París.
- CHIMISANAS I MATEU, E. 1999: *Memòria de la intervenció arqueològica a la parcel·la 10 del pla PERI-2 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- DA 1998: *El món de l'aigua. Història de l'abastament d'aigua a Tarragona*, Tarragona.
- DAIMIEL BARBERO, M. 2003: *Memòria de la intervenció arqueològica duta a terme al número 16 de l'avinguda Rovira i Virgili de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- DASCA ROIGÉ, A. 1989: *Memòria de l'excavació realitzada al solar Caputxins 16. 27 de juliol-31 d'agost 1989*, MMIA, Tarragona.
- 1990a: «Excavació arqueològica del solar 11-13 del carrer Descalços», *Tarraco Archaeologica* 1, Revista del centre d'Arqueologia Urbana de Tarragona (CAUT), Tarragona, 26-31.
- 1990b: *Memòria de l'excavació del carrer Caputxins 23. Desembre 1989-abril 1990*, MMIA, Tarragona.
- 1991a: *Memòria de l'excavació del solar número 32-34 del carrer Gasòmetre (Tarragona)*, MMIA, Tarragona.
- 1991b: *Memòria de l'excavació realitzada al solar 11-13 del carrer Descalços. 1a fase agost i 2a fase novembre 1990*, MMIA, Tarragona.
- 1991c: «Teatre romà (Carrer Caputxins)», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 12, RSAT, Tarragona, 241-243.
- 1992: *Informe/memòria de l'excavació de l'amfiteatre romà de Tàrraco (juliol, agost de 1991)*, MIIA, Tarragona.
- 1993: «Carrer dels Caputxins, 16 (teatre romà)», a *AIAC 1982-1989*, Barcelona, 247.
- DASCA, A., PUJANTE, P. 1991: *Memòria de la intervenció arqueològica efectuada a l'Antic hospital de Santa Tecla de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- DASCA *et al.* 1990: Dasca, A., Rovira, J., García, J.: «Estat de la qüestió sobre alguns aspectes de la romanitat a Tarragona», *Tarraco Archaeologica* 1, Revista del Centre d'Arqueologia Urbana de Tarragona (CAUT), 7-23.
- DASCA, A., VILASECA, A. 1991a: *Intervenció arqueològica a l'Antiga Audiència*, MMIA, Tarragona.
- 1991b: *Prospeccions arqueològiques a: carrer Pare Iglésias, carrer Merceria, plaça del Fòrum*, MMIA, Tarragona.
- 1991c: *Intervenció arqueològica al Pla de la Catedral*, MMIA, Tarragona.
- DE LA RÚA, C. 1985: *El cráneo vasco: morfología y factores craneofaciales*, Vitòria.
- DE PALMA DE MALLORCA, A. 1958: *Las calles antiguas de Tarragona (s. XIII - XIX)*, Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, Tarragona.
- DELLONG, E. 2006: «Un S.I.G. archéologique consacré à Narbonne antique et à son proche terroir», a *Les systèmes d'information géographique (SIG)*, Le Médiéviste et l'ordinateur 44, <http://lemo.irht.cnrs.fr/44/narbonne-antique.htm>
- DÍAZ DALMAU, R. 1999a: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al carrer «D» U.A. 28D i al carrer «C» U.A. 28D, als Cossis de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 1999b: *Memòria de la intervenció realitzada al carrer «D» U.A. 28D i al carrer «C» U.A. 28D, als Cossis de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 2001a: *Memòria del seguiment arqueològic a la baixada del Roser, plaça de Sant Miquel, carrer Compte, baixada de la Guitarra, plaça de St. Joan, carrer de Sant Pau i carrer de les Coques de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2001b: *Memòria de la intervenció arqueològica a l'av. Rovira i Virgili 46 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- DÍAZ GARCÍA, M. 1996: «Excavacions a la Rambla Vella: anàlisi dels nivells republicans», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 18, RSAT, Tarragona, 155-189.
- 1998: *Conjuntos cerámicos romano-republicanos en Tàrraco*, tesi de licenciatura, Universitat Rovira i Virgili, Tarragona.
- 1999a: *Memòria de la intervenció arqueològica al solar núm. 25 del c/ Fortuny de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 1999b: *Memòria d'intervenció Carrer del Mar núm. 30*, MMIA, Tarragona.
- 2000: «Tipocronologia de los contextos cerámicos tardo-republicanos en Tarraco», *Empúries* 52, Girona, 201-260.
- 2001: *Memòria de les intervencions arqueològiques en els solars núm 12-16 del carrer Sevilla i 2-8 del Passatge Forn de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.

- 2002a: *Memòria de l'excavació arqueològica en el solar núm. 18 del C/ del Gasòmetre, Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2002b: *Intervencions en el carrer Sevilla 12-16, Passatge Forn 4-8: memòria de desmuntatge. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2002c: *Memòria de la intervenció arqueològica als núms 22 de c/ d'Apodaca, 3 del c/ d'Orosi i 13 del c/ Pau del Protectorat de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2003: *Memòria del seguiment arqueològic en l'immoble núm. 45 de la plaça de la Font de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2004a: *Memòria de la intervenció arqueològica en el solar núm. 44 del carrer del Mar de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2004b: *Memòria de la delimitació arqueològica al solar del número 44 del carrer del Mar de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2004c: *Memòria de la delimitació arqueològica en les parcel·les 6, 7 i 9 del PP 2 Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2005: *Memòria del seguiment arqueològic en l'immoble núm. 17 del carrer Rera Sant Domènech, MMIA, Tarragona.*
- 2006: *Memòria de la intervenció arqueològica en la parcel·la 21 del Peri 2. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- DÍAZ, M., BRU, M. 2004a: *Memòria de la delimitació arqueològica al carrer Sant Agustí 17. Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 2004b: *Memòria de la delimitació arqueològica efectuada al número 32 del carrer Reial. Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- DÍAZ et al. 2000a: Díaz, M., García, M., Macias, J. M.: «Les termes públiques de Tarragona: excavacions en el c/ Sant Miquel, núm. 33. Estudi preliminar», a Ruiz de Arbulo, J. (ed.), *Tàrraco 99. Arqueologia d'una capital provincial romana*, DAC 3, Tarragona, 111-133.
- et al. 2000b: «Las termas públicas de Tarraco: estudio preliminar», a *Coloquio internacional Termas Romanas en el Occidente del Imperio (1999)*, Gijón, 163-170.
- et al. 2001: Díaz, M., García, M., Roig, J. F.: *Memòria de l'excavació arqueològica al solar núm. 14 del c/ de la Unió de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- et al. 2005: Díaz, M., Macias, J. M., Teixell, I.: «Intervencions al carrer Sevilla núm. 12-14. Noves dades per a l'evolució urbana del «Casc Antic» de Tàrraco», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 27, RSAT, Tarragona, 47-103.
- DÍAZ, M., GARCÍA, M. 1999: *Memòria de la delimitació arqueològica realitzada al núm. 7 de l'Avinguda de Roma. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- DÍAZ, M., MACIAS, J. M. 1999a: *Memòria de l'excavació arqueològica realitzada en el carrer del Gasòmetre, 36. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1999b: *Memòria dels treballs arqueològics desenvolupats a la plaça dels Sedassos, Tarragona, MMIA, Tarragona.*
- 2000: «Excavacions arqueològiques en el solar núm. 36 del carrer del Gasòmetre», a Ruiz de Arbulo, J. (ed.), *Tàrraco 99. Arqueologia d'una capital provincial romana*, DAC 3, Tarragona, 107-110.
- 2001: «Intervenció arqueològica en el Passatge Cobos núm. 8 de Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 21-22, RSAT, Tarragona, 117-126.
- DÍAZ, M., OTIÑA, P. 2002: «El comercio de la Tarragona antigua: importaciones cerámicas entre el siglo III a.C. y la dinastía julio-claudia», a *Vivre, produire et échanger: reflets méditerranéens, Mélanges offerts à Bernard Liou*, Archéologie et Histoire Romaine 8, Montagnac, 171-193.
- 2003: «Nuevas evidencias tardo-republicanas en Tarraco, el silo de la calle Unión, núm. 14», *RAP* 13, Lleida, 289-314.
- DÍAZ, M., POCIÑA, C. A. 2005: *Memòria d'intervenció arqueològica al número 16 del carrer Lleó / números 22-23 del carrer Misericòrdia de Tarragona, MMIA, Tarragona.*
- DÍAZ, M., PUCHE, J. M. 2003: «El proceso de urbanización de la Tarraco republicana: los niveles constructivos del colector principal de la ciudad», *RAP* 11, Lleida, 291-319.
- DÍAZ, M., REMOLÀ, J. A. 1999a: *Memòria d'excavació: carrer de Jaume I, núm. 43 (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1999b: *Memòria d'excavació: PERI-2, parcel·la 40 (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- DILOLI FONS, J. 2000: *Memòria: Intervenció arqueològica a la parcel·la 37 del pla PERI 2 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 2001: «Un tram viari d'època romana a la vora del riu Francolí. L'excavació del solar PP-16 (Tarragona, Tarragonès)», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 23, RSAT, Tarragona, 187-212.
- 2002a: *Memòria de la intervenció arqueològica (desmuntatge de les estructures) realitzada al carrer Jaume I, 16. Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 2002b: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al carrer Jaume I, 43. Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 2003: *Annex planimètric a la memòria de la intervenció arqueològica realitzada al carrer Jaume I, 43. Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.

- DILOLI, J., VILASECA, A. 1994: «Noves aportacions al coneixement del Fòrum Provincial de Tarraco: Excavacions a la Casa Castellarnau», a *La ciutat en el món romà*, actes del XIVè CIAC de Tarragona (1993), vol. 2, Tarragona, 123-124.
- DOMINGO MAGAÑA, J. A. 2005a: «Similitudes entre los capiteles catalanes y franceses en época paleocristiana y visigoda. Una aproximación a través del análisis de los capiteles con cuatro hojas angulares», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 27, RSAT, Tarragona, 131-174.
- 2005b: *Capitells corintis a la província Tarraconense (s. I-III dC)*, Tarragona.
- DOMINGO *et al.* 2005: Domingo, J., Fiz, I., Mar, R., Ruiz de Arbulo, J.: «Programas arquitectónicos de época augustea y flavia en Tàrraco», a *La decoración arquitectónica en las ciudades romanas de Occidente (2003)*, Cartagena, 69-81.
- DUPRÉ RAVENTÓS, X. 1983a: «Tres fragments de lastra campana a Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 4-5, RSAT, Tarragona.
- 1983b: *Informe a la Comissió Tècnica de 5 de setembre de 1083*, MIIA.
- 1984: «Calle Unión núm. 52», *Arqueologia* 83, Madrid, 199.
- 1987a: «El Fòrum Provincial i el Circ de Tarragona. Actuacions 1981-1986», *Tribuna d'Arqueologia 1986-1987*, Barcelona, 71-79.
- 1987b: «Torre de la Calle Vapor (Tarragona, Tarragonés)», *Arqueologia* 84-85, Ministeri de Cultura, Madrid, 113-114.
- 1987c: «Teatro romano de Tarragona (Tarragonés)», *Arqueologia* 84-85, Ministeri de Cultura, Madrid, 128.
- 1987d: «Museo de Arte Moderno (Tarragona, Tarragonés)», *Arqueologia* 84-85, Ministeri de Cultura, Madrid, 128.
- 1987e: «*Forum Provinciae Hispaniae Citerioris*», a *Los Foros romanos de las provincias occidentales* (València 1986), Madrid, 25-30.
- 1988: «Propeccions arqueològiques al Museu d'Art Modern», *Quaderns d'Història Tarraconense* VII, Tarragona, 183-193.
- 1993a: «Circ romà - Sector Sant Ermenegild, Tarragona», a *AIAC 1982-1989*, Barcelona, 234-235.
- 1993b: «Forum Provincial - Església de Sant Miquel del Pla, Tarragona», a *AIAC 1982-1989*, Barcelona, 225.
- 1994: «Los arcos honoríficos de Tarraco», a *La ciutat en el món romà*, actes del XIVè CIAC de Tarragona (1993), vol. 1, Tarragona, 177-187.
- 1995: «Recerques Arqueològiques», a *El consell comarcal a l'Antic Hospital*, Tarragona, 20-33.
- 2001: «Usi e abusi delle testimonianze storiche nella città di Tarragona (spagna)», a Ricci A. (a cura de), *Archeologia e urbanistica*, International school in Archaeology, Siena, 199-220.
- 2004: «Edificios de espectáculo», a Dupré, X. (ed.), *Tarragona. Colonia Iulia Urbs Triumphalis Tarraco*, Las capitales provinciales de Hispania 3, Roma, 55-72.
- DUPRÉ, X., CARRETÉ, J. M. 1993: *La Antiga Audiència. Un acceso al foro provincial de Tarraco*, EAE 165, Madrid.
- DUPRÉ *et al.* 1988: Dupré, X., Massó, M. J., Palanques, M. Ll., Verduchi, P. A.: *El Circ romà de Tarragona. I. Les Voltes de Sant Ermenegild*, Excavacions Arqueològiques a Catalunya núm. 8, Barcelona.
- DUPRÉ, X., HAUSCHILD, TH. 1984: «Antic Hospital (Tarragona, Tarragonès)», *Arqueologia* 83, Ministeri de Cultura, Madrid, 194-195.
- DUPRÉ, X., PAMIES, A. 1983: «Antiguo Ayuntamiento (Tarragona, Tarragonès)», *Arqueologia* 82, Ministeri de Cultura, Madrid, 157.
- 1989: «Intervenció arqueològica al carrer de Santa Tecla de Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 8-9, RSAT, Tarragona, 229-234.
- 1991: «Antic Ajuntament (Carrer Major, núm. 37)», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 10-11, RSAT, Tarragona, 251.
- DUPRÉ, X., REMOLA, J. A. (ed.) 2000: *Sordes urbis. La eliminación de residuos en la ciudad romana* (1996), Monografías de la Escuela Española de Historia y Arqueología en Roma 24, Roma.
- DUPRÉ, X., SUBÍAS, E. 1993: «Els precedents de l'anomenat Pretori de Tarragona», *Homenatge a Miquel Tarradell*, Estudis Universitaris Catalans XXIX, Barcelona, 603-609.
- DURAN, E. 1984: *Lluís Ponç d'Icard i el Llibre de les Grandeses de Tarragona*, Barcelona.
- ESCODA MÚRRIA, C. 2002: *El port de Tarragona*, Tarragona.
- ESCOLA, J. M., GÜELL, M. 1994: «Una nova inscripció a la terrassa mitja de Tàrraco», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 15, RSAT, Tarragona, 309-312.
- ESTEBAN NADAL, M. 1994: *Memòria de l'excavació arqueològica a la cantonada dels carrers Pere Martell/Mallorca. Tarragona. Tarragonès. Setembre 1994*, MMIA, Tarragona.
- 1995: *Memòria-informe del seguiment arqueològic de les obres al Seminari pontifici de Tarragona*, MMIA, Tarragona.

- ESTEBAN, M., REMOLÀ, J. A. 1996: *Memòria de la intervenció arqueològica al carrer Sant Miquel número 5 de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- FABREGAT FIBLA, R. 1999: *Memòria. Intervenció arqueològica d'urgència. Solar n. 12-14 del c/ Pin i Soler. Tarragona (el Tarragonès). 12-13 maig 1999*, MMIA, Tarragona.
- 2000a: «C/ Pin i Soler, 12-14», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 315-316.
- 2000b: *Memòria del seguiment arqueològic de l'enderroc de la casa núm. 3 de l'Arc d'en Toda. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2000c: *Memòria. Delimitació arqueològica d'urgència. Antic col·legi Jaume I. Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2001: *Memòria. Intervenció arqueològica. Plaça Prim núm. 2. Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2002a: *Memòria seguiment arqueològic c/ Cavallers núm. 6 Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2002b: *Memòria. Control arqueològic. Baixada de Peixateria, 23. Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2002c: *Memòria. Seguiment arqueològic. Aparcament subterrani. Avinguda Lluís Companys. Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2002d: *Memòria. Sondeig arqueològic. C. Smith, 13. Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2003a: *Memòria. Sondeig arqueològic. Aparcament subterrani. Avinguda Catalunya. Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2003b: *Memòria. Control Arqueològic. Aparcament subterrani Avinguda Catalunya. Tarragona (el Tarragonès). 2002*, MMIA, Tarragona.
- 2003c: *Memòria sondeig arqueològic c/ Castellarnau 2. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2003d: *Memòria. Control arqueològic c/ Muntanya de l'Oliva, 3. Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2003e: *Memòria. Intervenció arqueològica. Plaça Prim núm. 2. Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2004a: *Memòria. Control arqueològic. Aparcament subterrani. Avinguda Catalunya. Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2004b: *Memòria. Desmuntatge d'estructures. Plaça Rusiñol, 5*, MMIA, Tarragona.
- 2004c: *Memòria control arqueològic. c/ Rebolledo, 14-16 Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- R. 2004d: *Memòria. Sondeig arqueològic. Plaça dels Àngels, 1. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2005: *Memòria. Control arqueològic. c/ Major, 2. Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2006: *Memòria. Excavació arqueològica. La Cella, Salou (el Tarragonès), agost-setembre 2003*, MMIA, Tarragona.
- FABREGAT, R., YNGUANZO, D. 2002: *Memòria. Seguiment arqueològic. Aparcament subterrani. Avinguda Lluís Companys. Tarragona (el Tarragonès)*, febrer-maig 2002, MMIA, Tarragona.
- FERRER *et al.* 1994: Ferrer, M. A., Dasca, A., Rovira, J.: —CL— *anys de la RSAT. Una aproximació a la seva història (1844-1994)*, RSAT, Tarragona.
- FERRER MORRÓN, M. 1985: «Tarragona. Excavaciones arqueológicas en la calle de San Lorenzo, 1977», *Noticiario Arqueológico Hispánico* 21, Madrid, 221-297.
- FITA COLOMÉ, F. 1914: «Hallazgos Arqueológicos», *Boletín Arqueológico*, èp. II, núm. 4, Tarragona, 146-149.
- FIZ FERNÁNDEZ, I. 2002: «Usos de un SIG, Sistema de Información Geográfico, en la construcción de una Planimetría Arqueológica para Tarragona (I)», *RAP* 11-12, Lleida.
- 2004: *La aplicación de nuevas tecnologías para una restitución planimétrica de Tarraco*, tesi doctoral, Universitat de Lleida, Lleida.
- FIZ, I., MACIAS, J. M. 2004: «El port modern i la nova població de la Marina», a Macias, J. M. (ed.), *Les termes públiques de l'àrea portuària de Tarraco*, Documenta 2, Institut Català d'Arqueologia Clàssica, Tarragona, 14-20.
- en premsa: «Forma Tarraconis? GIS use for urban archaeology», a *The World in your eyes. Computer Applications in Archaeology -CAA 2005*, Tomar.
- FLÓREZ DE SETIÉN Y HUIDOBRO, E. 1770: *España Sagrada*, vol. XXV, Antigüedades Tarraconenses (reedició a cura de J. Rovira i A. Dasca, Tarragona 1995), Madrid.
- FOGUET COLL, G. 1986: *Puig d'en Sitges*, 8, MMIA, Tarragona.
- 1991a: «Carrer del Doctor Zamenhoff, núm. 2», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 10-11, RSAT, Tarragona, 249.
- 1991b: «Carrer de Torres Jordi, S/N», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 10-11, RSAT, Tarragona, 248-249.
- 1991c: *Memòria d'excavació. Arc de Sant Llorenç, 6. Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1991d: «Carrer Puig d'en Sitges, núm. 8-12», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 10-11, RSAT, Tarragona, 249.
- 1992a: *Memòria d'excavació. C/ Mare de Déu de la Mercè, 7-9-11. Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1992b: *Memòria d'excavació. C/ Misser Sitges 8-12*, MMIA, Tarragona.

- 1992c: *Memòria d'excavació del carrer Robert d'Aguiló n. 9 de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1992d: *Memòria de la Intervenció Arqueològica a la Rambla Vella núm. 29 de Tarragona, Tarragonès. (1a fase: setembre-octubre 1992, 2a fase: febrer 1993)*, MMIA, Tarragona.
- 1994a: «Mare de Déu de la Mercè, Misser Sitges, Puig d'en Sitges i Arc de Sant Llorenç», a *Arqueologia i Història: evolució del teixit urbà de Tarragona. Seminari internacional amb motiu del 150è aniversari de la RSAT (preactes)*, Tarragona.
- 1994b: *Memòria d'excavació: Prat de la Riba - Ramón y Cajal*, MMIA, Tarragona.
- 2003: *Memòria de la intervenció arqueològica a la Rambla Vella núm. 29 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- FOGUET, G., LÓPEZ, J. 1994: «Alguns aspectes de l'urbanisme romà de Tarraco: delimitació d'espais monumentals i residencials a la llum de les darreres excavacions», a *La ciutat en el món romà*, actes del XIVè CIAC de Tarragona (1993), vol. 2, Tarragona, 162.
- FOGUET, G., VILASECA, A. 1995 (reed. 2002): «Els enterraments del carrer Prat de la Riba / Ramón y Cajal: un nou sector excavat de la necròpolis del Francolí», *Citerior 1. L'arqueologia de la mort. El món funerari a l'Antiguitat a la Catalunya meridional*, Tarragona, 151-171.
- FULLOLA, J. M., CORTÉS, R. 1981: «Hallazgos en Tarragona», *Pyrenae* 13-14, Barcelona, 333-343.
- FUSTÉ *et al.* 1985: Fusté, E., Adserias, M., León, A. M.: *Enterrament del parking Saavedra*, MMIA, Tarragona.
- FUSTÉ, E., PÀMIÉS, A. 1984: «Carrer de la Nau. Tarragona», *Arqueologia* 83, Ministeri de Cultura, Madrid, 199.
- 1991: «Carrer de la Nau», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 10-11, RSAT, Tarragona, 254.
- GABRIEL COSTA, R. 1979: «Restos de *specus* en el Camí de l'Àngel», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 1, RSAT, Tarragona, 199-202.
- 1999: «El fòrum de la Colònia de Tàrraco. Proposta per a la seva delimitació», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 19-20, RSAT, Tarragona, 137-151.
- 2001: «Aproximació a la topografia antiga de Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 23, RSAT, Tarragona, 281-345.
- GABRIEL, R., HERNÁNDEZ, E. 1981: «Proyecto de fortificación de la ciudad de Tarragona en 1641», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 3, RSAT, Tarragona, 59-63.
- GALLEGO *et al.* 2002: Gallego, M. A., Subirà, M. E., Malgona, A.: «Dieta i societat a la Tarragona dels segles I al VII. Anàlisi d'elements traça en les necròpolis de la quinta de Sant Rafael i de l'Amfiteatre», *Empúries* 53, Girona, 303-317.
- GALLEGO I RIBÓ, M. A. 1998: *Estudi dietètic de la Tarragona antiga (segles I al VII dC) a partir de l'anàlisi d'elements traça en restes òssies*, memòria del Màster d'especialització professional en Biologia Humana, Barcelona.
- GARCÍA-ANTÓN TRASSIERRA, M. D. 2004a: *Memòria. Prospecció arqueològica. C/ Dr. Mallafre. Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2004b: *Memòria. Control Arqueològic. Baixada Peixateria, 19. Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- GARCÍA ENTERO, V. 2001: *Los Balnea de las Villae hispanorromanas. Provincia Tarraconense*, Madrid.
- GARCÍA NOGUERA, M. 1994a: *Memòria de l'excavació arqueològica efectuada al solar cantonada C/ Rovira Virgili / Fra Cardona. Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1994b: *Memòria de la prospecció arqueològica efectuada en el solar núm. 22 del c/ Torres Jordi de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1994c: *Memòria del seguiment arqueològic de la rasa realitzada per Telefònica al carrer Gasòmetre (Tarragona)*, MMIA, Tarragona.
- 1996: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al C/ Reial núm. 10 de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1997a: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al solar núm. 5 del carrer Barcelona / núm. 19-21 del carrer de la Pau del Protectorat. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1997b: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al c/ Orosi, 11. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1997c: *Memòria de la intervenció arqueològica a la parcel·la 16 del Peri Plana (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1997d: *Memòria del seguiment arqueològic realitzat al carrer de la Unió, núm. 12 Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1997e: *Memòria del seguiment arqueològic realitzat al Carrer Sant Agustí, núm. 11 de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1998a: *Memòria del seguiment arqueològic al núm. 13 del carrer Nou de Santa Tecla*, MMIA, Tarragona.
- 1998b: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada en el solar núm. 8 del camí de la Cuixa. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1998c: *Memòria del seguiment arqueològic realitzat en l'edifici núm. 4 de lavinguda Ramón y Cajal /*

- núm. 3 del carrer Cristòfor Colom. Tarragona (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- 1998d: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada en el solar núm. 17 del carrer de la Pau del Protectorat. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1998e: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada en el solar núm. 8 del camí de l'Oliva*, MMIA, Tarragona.
- 1999a: *Memòria de la delimitació arqueològica realitzada a la parcel·la 27, illa 8, del PERI 2. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1999b: *Memòria dels treballs d'intervenció arqueològica en un solar delimitat pels carrers de Sant Magí/Nou de Santa Tecla i Cartagena. (Codex - Arqueologia i Patrimoni)*, MMIA, Tarragona.
- 2000: *Memòria de la delimitació arqueològica realitzada a la parcel·la 39. Illa 14, del PERI 2. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2001a: *Memòria del seguiment arqueològic realitzat a la parcel·la 27. Illa 8, del PERI 2. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2001b: *Memòria del seguiment arqueològic realitzat en el camí de la Cuixa, núm. 42b. Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 2002: *Memòria del seguiment arqueològic realitzat en les parcel·les 11 i 12 (illa 1) de la reparcel·lació de la zona oest de Tarragona (U.A. 31). Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2003: *Memòria de la delimitació arqueològica realitzada al carrer Alfred Opisso, 11. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2004: «Restes arquitectòniques i musivàries», a Macias, J. M. (ed.), *Les termes públiques de l'àrea portuària de Tàrraco*, Documenta 2, Institut Català d'Arqueologia Clàssica, Tarragona, 101-132.
- GARCÍA, M., ADSERIAS, M. 1999: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada a la parcel·la 9, illa 4, PERI 2 (Jaume I-Tabacalera). Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- GARCÍA, M., DÍAZ, M. 1998: *Memòria de la intervenció arqueològica efectuada en el solar núm. 18 bis del carrer de Sant Miquel*, MMIA, Tarragona.
- GARCÍA et al. 1997: García, M., Pociña, C. A., Remolà, J. A.: «Un context ceràmic d'inicis del segle II d.C. a Tàrraco (Hispania Tarraconensis)», *Pyrenae* 28, Barcelona, 179-209.
- et al. 1999: García, M., Díaz, M., Benet, C.: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al carrer Jaume I, núm. 11 de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- et al. 2002: García, M., Pociña, C. A., Remolà, J. A., Teixell, I.: *Memòria de les excavacions arqueològiques en la parcel·la 35 del PERI 2 (Jaume I - Tabacalera). Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- GARCÍA, M., MACIAS, J. M. 2002: «Les aigües subterrànies: natura i home», *Empúries* 53, Girona, 38-40.
- GARCÍA, M., MENCHON, J. J. 2000: *Memòria de la intervenció arqueològica de delimitació a la plaça Imperial Tàrraco, número 2 de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- GARCÍA, M., POCIÑA, C. A. 2001: *Memòria del seguiment arqueològic realitzat en el carrer Reial, núm. 38 / carrer Lleó, núm. 33*, MMIA, Tarragona.
- 2004: «El lugar de aparición de los dos fragmentos de frisos marmóreos», a Ruiz de Arbulo, J. (ed.), *Simulacra Romae, Roma y las capitales provinciales del Occidente Europeo. Estudios Arqueológicos*, Tarragona, 87.
- GARCÍA, M., REMOLÀ, J. A. 2000: «Noves intervencions a les necròpolis tardoantigues del marge esquerre del riu Francolí», a Ruiz de Arbulo, J. (ed.), *Tàrraco 99. Arqueologia d'una capital provincial romana*, DAC 3, Tarragona, 165-180.
- 2001: *Memòria d'excavació: intervenció arqueològica realitzada al carrer Pere Martell, 15. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2002: *Memòria del seguiment arqueològic en la parcel·la 22B del PERI 2 (Jaume I - Tabacalera). Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- GASULL CASANOVAS, N. 2003: *Memòria de la intervenció realitzada al carrer Mediona núm. 1-3 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- GEBELLÍ BORRÀS, P. 1993: *Memòria d'excavació. Av. Roma, bl. 5-6. Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1995: «Intervenció arqueològica al carrer Escrivanes Velles núm. 6 (Casa del Degà) Tarragona (Tarragonès)», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 17, RSAT, Tarragona, 169-178.
- 1996a: «Intervenció arqueològica a la plaça Corsini», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 18, RSAT, Tarragona, 143-154.
- 1996b: *Memòria de la Intervenció Arqueològica al carrer Caputxins nº 5 de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1996c: *Memòria intervenció arqueològica. Plaça Corsini de Tarragona. Juliol de 1994*, MMIA, Tarragona.
- 1997: *Memòria d'excavació a la Plaça Corsini de Tarragona (Tarragonès). Març de 1997*, MMIA, Tarragona.
- 1999: «Noves aportacions al coneixement històric de la part alta de Tarragona. La intervenció arqueològica a la Plaça de la Font de Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 19-20, RSAT, Tarragona, 153-196.
- 2001: «Noves dades per a la datació del teatre romà de Tàrraco. La intervenció al carrer Caputxins

- núm. 5», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 21-22, RSAT, Tarragona, 127-153.
- GEBELLÍ, P., DÍAZ, M. 2000: «Importaciones béticas en Tarraco en contextos pre-augusteos», a *Congrés Internacional Ex Baetica Amphorae. Conservas, aceite y vino de la Bética en el Imperio Romano* (Sevilla-Écija 1998), Écija, 1.349-1.355.
- GEBELLÍ, P., PIÑOL, LL. 1997: «Intervencions arqueològiques a la part alta de Tarragona», *Tribuna d'Arqueologia* 1996-1997, Barcelona, 99-116.
- GIBERT, A. M. 1916: *Temples pagans de la Tarragona romana*, Tarragona.
- GIL, J. 1982: «Notas a la epigrafía de Tarragona», a *Homenaje a Saénz de Buroaga*, Madrid, 359-634.
- GIMENO PASCUAL, J. 1991: *Estudios de arquitectura y urbanismo en las ciudades romanas del nordeste de Hispania*, 2 vol., tesi doctoral inèdita, Universidad Complutense de Madrid, Madrid.
- GIULIANI, C. F. 2006: *L'Edilizia nell'antichità*, Roma.
- GODOY FERNÁNDEZ, C. 1995a: *Arqueología y Liturgia. Iglesias Hispánicas (siglos IV al VII)*, Barcelona.
- 1995b: «La memoria de Fructuoso, Augurio y Eulogio en la arena del anfiteatro de Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, any 1994, núm. 16, RSAT, Tarragona.
- GODOY, C., GROS, M. DELS S. 1994: «L'Oracional Hispànic de Verona i la Topografia Cristiana de Tarraco a l'Antiguitat Tardana. Possibilitats i límits», *Pyrenae* 25, Barcelona, 245-258.
- GÓMEZ PALLARÈS, J. 2002: «Poesia sobre pedra: l'altar dedicat a Fusc de Tarragona (CIL II 4315, RIT 445), revisitat», *Faventia* 20/2, Bellaterra, 142-151.
- GÓMEZ PALLARÈS, J., MAYER, M. 1996: «Aproximación a un inventario de los mosaicos funerarios de época paleocristiana de Hispania», *Cashiers des Études Anciennes* 31, 49-96.
- GONZÁLEZ VILLAESCUSA, R. 2002: *Las formas de los paisajes mediterráneos*, Jaén.
- GRAS, J. LL., RIBAS, J. 1978a: «Hallazgos romanos en la Avda. Conde Vallesllano», *Boletín Arqueológico*, èp. IV, fasc. 141-144, Tarragona, 145-147.
- 1978b: «Lote de lucernas ingresado en el Museu Arqueològic de Tarragona», *Boletín Arqueológico*, èp. IV, fasc. 141-144, Tarragona, 147-150.
- 1978c: «Recuperación de un pedestal romano», *Boletín Arqueológico*, èp. IV, fasc. 141-144, Tarragona, 150.
- GRÜNHAGEN, W. 1976/1977: «Notas sobre el relieve de Minerva de la muralla de Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. IV, RSAT, Tarragona, 75-94.
- GUARDIA PONS, M. 1992: *Los Mosaicos de la Antigüedad Tardía en Hispania. Estudios de iconografía*, Barcelona.
- GÜELL AGRAMUNT, M. 1991a: *Memòria de la intervenció realitzada al carrer Unió, 43 de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1991b: *Excavació a la plaça dels Àngels*, MMIA, Tarragona.
- 1992a: *Informe sobre el seguiment arqueològic realitzat al solar situat en la cruïlla Avda. Roma/ C/ Coll i Alentorn*, SAGC.
- 1992b: *Memòria de l'excavació realitzada al carrer de Lleida número 27 de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1993a: «Excavació a la Plaça dels Àngels», a *Els monuments provincials de Tàrraco. Noves aportacions al seu coneixement*, DAC 1, Tarragona, 229-244.
- 1993b: *Plaça del Rei 1993. Memòria de l'excavació*, MMIA, Tarragona.
- 1994: *Carrer Major 44. Memòria d'excavació*, MMIA, Tarragona.
- 1995: *Carrer de Lleida, 27. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- GÜELL, M., BONAMAD, M. 1992: *Carrer Unió, 5 Tarragona (Tarragonès). Campanya 1992, memòria d'excavació*, MMIA, Tarragona.
- 1996: *Avinguda de Catalunya, 8. Tarragona (Tarragonès). Memòria d'excavació*, MMIA, Tarragona.
- GÜELL *et al.* 1993: Güell, M., Peña, I., Tobías, O., Tubilla, M.: «La restitución arquitectónica de la plaza de Representación (el denominado «Foro Provincial)», a *Els monuments provincials de Tàrraco. Noves aportacions al seu coneixement*, DAC 1, Tarragona, 157-190.
- *et al.* 1994: Güell, M., Peña, I., Tobías, O., Tubilla, M.: «Noves aportacions al coneixement de la Tàrraco tardo-republicana: el carrer de Lleida, 27», *Tribuna d'Arqueologia* 1992-1993, Barcelona, 107-114.
- GÜELL, M., PIÑOL, LL. 1994: «El carrer Lleida, 27. Noves dades per l'estudi de la Tàrraco tardo-republicana», a *La ciutat en el món romà*, actes del XIVè CIAC de Tarragona (1993), vol. 2, Tarragona, 184-185.
- GÜELL, M., SÁNCHEZ REAL, J. 1995: «Para una revisión del material del corte Sánchez Real de la muralla de Tarragona», *Quaderns d'Història Tarraconense* XIII, Tarragona, 77-94.

- GURT, J. M.; MACIAS, J. M. 2002: «La ciudad y el *territorium* de Tarraco: el mundo funerario», a Vaquerizo, D., *Espacios y usos funerarios en el Occidente Romano*, Còrdova, 87-112.
- HAUSCHILD, T. 1974a: «Römische Konstruktionen auf de oberen Stadtterrasse des antiken Tarraco», *AESP* 45-47, Madrid, 3-44.
- 1974b: «La puerta romana de la muralla de Tarragona», *Boletín Arqueológico*, èp. IV, fasc. 121-128, Tarragona, 23-33.
- 1975: «Construcción de planta central, próxima a Tarragona», *Boletín Arqueológico*, èp. IV, Tarragona, 5-32.
- 1983a: *Arquitectura romana de Tarragona*, Tarragona.
- 1983b: «La muralla y el recinto superior romano de Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 4-5, RSAT, Tarragona, 101-139.
- 1985: «Excavaciones en la muralla romana de Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 6-7, RSAT, Tarragona, 11-38.
- 1992: «Hallazgos de la época visigoda en la parte alta de Tarragona», a *III Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica*, Maó (1988), Barcelona, 151-156.
- 1993a: «Hallazgos romanos de mármol en la parte alta de Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 14, RSAT, Tarragona, 107-135.
- 1993b: «Apuntes sobre un muro de sillares en el Palacio Arzobispal de Tarragona», a *Els monuments provincials de Tàrraco. Noves aportacions al seu coneixement*, DAC 1, Tarragona, 19-24.
- 1995: «La intervenció arqueològica en la capilla de nuestra señora del Claustro y la recuperación del muro romano junto a la capilla», a Pagès, F. (ed.), *Restauració de la capella de la Mare de Déu del Claustre de la Catedral de Tarragona*, Col·lecció Pau de les Postals, Tarragona, 61-72.
- 1996: «Bronzefunde aus einem westgotenzeitlichen grab neben der Kathedrale von Tarragona», *SPANIA. Estudis d'Antiguitat tardana oferts en homenatge al professor Pere de Palol*, Barcelona, 157-163.
- HERNÁNDEZ, E., LÓPEZ, J. 2001: «Les fotografies de l'Arxiu Valentines a la R.S.A.T.», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 21-22, RSAT, Tarragona, 19-63.
- HERNÁNDEZ SANAHUJA, B. 1856: *Disertación sobre el recinto sagrado de Tarragona*, Arxiu Històric Arxidionès de Tarragona, manuscrit.
- 1859: «Arqueología», a *El Tarraconense*, 10/5/1859, Tarragona.
- 1873: «Memòria sobre los capiteles etruscos», Tarragona.
- 1876: *Mosaico romano de Tarragona, hallado en la propiedad de D. Delfín Rius de Llobet conocida por «Plaza de Armas», distante medio kilómetro de dicha ciudad*, Tarragona.
- 1877: *Recuerdos monumentales de Tarragona*, Tarragona.
- 1880: *Catálogo razonado del Museo Arqueológico de Tarragona*, Tarragona.
- 1884: *Opúsculos históricos, arqueológicos y monumentales*, Tarragona.
- 1885: «Nuevos descubrimientos arqueológicos de Tarragona», a *Boletín de la Real Academia de la Historia*, t. 6, Madrid, cervantesvirtual.com
- 1887: *Antigüedades de Tarragona*, manuscrit reproduït a Hernández/Morera 1892.
- 1925 (reed.): «Una mazmorra romana», *Boletín Arqueológico*, èp. III, 25, Tarragona, 78-81.
- HERNÁNDEZ SANAHUJA, B., ARCO, A. DEL 1894: *Catálogo del Museo Arqueológico de Tarragona con la clasificación hecha por...*, Tarragona.
- HERNÁNDEZ SANAHUJA, B., MORERA, E. 1892: *Historia de Tarragona desde los más remotos tiempos hasta la época de la restauración cristiana...*, editada, anotada i continuada per E. Morera, Tarragona.
- HERNÁNDEZ SANAHUJA, B., TORRES I SEDÓ, J. M. DE, 1867: *El Indicador Arqueológico de Tarragona*, Tarragona, reed. 1982.
- J. R. G., «Actividades espeleológicas», a *El Correo Catalán*, 20/9/1956.
- KAGAN, K. L. (dir.) 1986: *Ciudades del siglo de oro: las vistas españolas de Anton Van den Wyngaerde*, Madrid.
- KEAY, S. J. 1984: *Late Roman amphorae in the Western Mediterranean. A typology and economic study: the Catalan evidence*, BAR Int. Ser. 196, Oxford.
- KOPPEL, E. M. 1982: «Escultura del teatro romano», a *El teatro romano en la Hispania romana* (Mérida 1980), Badajoz, 139-152.
- 1985a: *Die römischen Skulpturen von Tarraco*, Berlín.
- 1985b: «El foro municipal de Tarraco y su decoración escultórica», a *Actas del XVII CNA* (Logroño 1983), Saragossa, 841-857.
- 1988: «La *Schola* del *collegium fabrum* de Tarraco y su decoración escultórica», *Faventia monografies* 7, Bellaterra.
- 1990: «Relieves arquitectónicos en Tarragona», a *Stadtbild und Ideologie* (Madrid 1987), Bayerische Akademie der Wissenschaften, Suplements 103, Múnic, 327-340.
- 2000: «Retratos de Tiberio y de Nero Caesar en Tarragona», a *III Reunión sobre Escultura Romana en Hispania*, Madrid, 81-92.
- 2004a: «L'escultura», a Macias, J. M. (ed.), *Les termes públiques de l'àrea portuària de Tàrraco*, Docu-

- menta 2, Institut Català d'Arqueologia Clàssica, Tarragona, 97-100.
- 2004b: «La Escultura», a Dupré, X. (ed.), *Tarragona. Colonia Iulia Urbs Triumphalis Tarraco*, Las capitales provinciales de Hispania 3, Roma, 111-122.
- KOPPEL, E. M., RODA, I. 1996: «Escultura decorativa de la zona nororiental del *Conventus Tarraconensis*», a *II Reunión sobre escultura romana en Hispania (1995)*, Tarragona, 135-181.
- KURTZ, W. S. 1988: «Excavaciones en la Torre del Cabiscol, muralla de Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 6-7, RSAT, Tarragona, 39-44.
- LABORDE, A. DE 1806: *Voyage Pittoresque et Historique en Espagne*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, reed. 1974.
- LEÓN DELCLÒS, A. M. 1984: *Prospeccions a Rambla Nova 52*, MMIA, Tarragona.
- 1993a: «Aqüeducte del camí de l'Àngel, Tarragona», a *AIAC 1982-1989*, Barcelona, 253.
- 1993b: «Rambla Nova, 52, Tarragona», a *AIAC 1982-1989*, Barcelona, 239.
- LIVIO, M., 2003: *The Golden ratio: the story of phi, the world's most astonishing number*, Nova York.
- LÓPEZ ÁLVAREZ, A. M. 1986: *Catálogo del Museo Sefaradí de Toledo*, Madrid.
- LÓPEZ VILAR, J. 1990: «Elements de filar i teixir procedents de dues excavacions del carrer caputxins», *Tarraco Archaeologica* 1, Revista del Centre d'Arqueologia Urbana de Tarragona (CAUT), Tarragona, 24-25.
- 1992a: *Memòria d'excavació de la Plaça de Sant Miquel. Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1992b: *Memòria d'excavació de la plaça d'en Rovellat, 1. Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1992c: *Memòria d'excavació al carrer Colom n. 4 de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1992d: *Memòria d'excavació Hospital de Sant Pau i Santa Tecla (Tarragona). Fases I i II*, MMIA, Tarragona.
- 1993a: «Excavacions al Pla de Sant Miquel», a *Els monuments provincials de Tàrraco. Noves aportacions al seu coneixement*, DAC 1, Tarragona, 245-256.
- 1993b: «Unes termes urbanes a Tàrraco», a *Les termes romanes a Catalunya*, DAC 0, Tarragona, 124-126.
- 1994a: *Memòria d'excavació de la zona del gas (PERI 6) de Tarragona. 1a fase*, MMIA, Tarragona.
- 1994b: *Memòria de la intervenció al Pàrking de la Rambla Nova*, MMIA, Tarragona.
- 1997: «Un nuevo conjunto paleocristiano en las afueras de Tarraco», *Revista de Arqueología* 197, Madrid, 58-64.
- 1999: «Contribución a la prosopografía senatorial hispánica: *L. Fulvius Munisianus, adlectus tarraconense*», *AEspA* 72, Madrid, 281-286.
- 2000a: «Rambla Vella», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 19-26.
- 2000b: «Plaça Corsini, C/ Governador González, C/ Reding i C/ Cristòfor Colom», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 125-128.
- 2000c: «C/ Enric d'Ossó, 1», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 19-26.
- 2000d: «Excavacions al solar de Parc Central», a Ruiz de Arbulo, J. (ed.), *Tàrraco 99. Arqueologia d'una capital provincial romana*, DAC 3, Tarragona, 191-196.
- 2000e: «C/ J. Antonio i Guàrdias i C/ Josep Gramunt», a *Excavacions arqueològiques a Tarragona i entorn*, Tarragona, 321-322.
- 2000f: «Parc Central», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 59-76.
- 2002: «La tomba de Josep de Claver i Mani, retrobada», *Butlletí del Sindicat d'Iniciativa i Turisme de Tarragona* 22, Tarragona, 21.
- 2004: *Tàrraco Paleocristiana. El suburbi del Francoíl*, tesi doctoral, Universitat Rovira i Virgili, Tarragona.
- 2006: *Les basíliques paleocristianes del suburbi occidental de Tàrraco. El temple septentrional i el complex martirial de Sant Fructuós*, Documenta 4, Institut Català d'Arqueologia Clàssica, Tarragona.
- LÓPEZ, J., CURULLA, O. 2001: «Nous elements religiosos a Tàrraco: inscripció al Geni del *Conventus Tarraconensis*, ares, i restes de bucranis», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 23, RSAT, Tarragona, 250-258.
- LÓPEZ VILAR *et al.* en premsa: López, J., Mesas, I., Otiña, P.: «Notes sobre la presència d'algunes produccions locals i importades de vernís roig en la Tàrraco julioclàudia», a Roca, M., Principal, J. (ed.), *Les imitacions de vaixel·la fina importada a la Hispania Citerior (segles I aC-I dC)*, taula rodona *Imitatio Vasaria*. Les imitacions de vaixel·la fina a la Hispània Citerior en època tardorepublicana i altimperial: producció i comercialització (Tarragona 2003), Documenta 6, Institut Català d'Arqueologia Clàssica, Tarragona.
- LÓPEZ, J., MESAS, I. 2005: «Nous segells de terra sigil·lada itàlica amb motius mitològics», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 27, RSAT, Tarragona, 105-110.
- LLOP RAMOS, J. 2003a: *Memòria: Intervenció Arqueològica al carrer Cossis núm. 3, U.A. 28 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.

- 2003b: *Memòria: intervenció arqueològica a la parcel·la 15 del PP20 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 2004: *Memòria: intervenció arqueològica al carrer Cossis núm. 6 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 2005a: *Memòria: intervenció arqueològica a la via Augusta núm. 29 de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 2005b: *Memòria: intervenció arqueològica al carrer Governador González n. 23 de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- MACIAS SOLÉ, J. M. 1994: *Memòria del seguiment arqueològic realitzat als c/ Rebolledo 10 - Sant Miquel 15 (actualment núm. 9), Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1995a: *Memòria dels treballs d'excavació arqueològica a l'antic hospital de Santa Tecla, Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1995b: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al solar núm. 1 del carreró de Santa Tecla (antic hospital de Santa Tecla). Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1996a: *Memòria de la intervenció arqueològica efectuada en el carrer Soler núm. 3. Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 1996b: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada en el solar núm. 12 del carrer de Fortuny. Tarragona (Tarragonès). Anys 1993 i 1994*, MMIA, Tarragona.
- 1996c: *Memòria de la intervenció arqueològica efectuada en el solar núm. 10 de la Rambla Vella (ONCE). Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1996d: *Memòria de l'excavació arqueològica realitzada en el solar núm. 19 de la Baixada Peixateria. Circ romà de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1996e: *Memòria de la intervenció arqueològica a la plaça Prim núm. 6. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1996f: *Memòria de la intervenció arqueològica en la parcel·la 29 del PERI-2 de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1997a: *Memòria del seguiment arqueològic realitzat al carrer de la Unió, núm. 12 Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1997b: *Memòria de la intervenció arqueològica efectuada en el solar núm. 32 del carrer del Gasòmetre, Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1999: *La ceràmica comuna tardoantiga a Tàrraco. Anàlisi tipològica i històrica (segles V-VII)*, Tulcis. Monografies Tarraconenses 1, MNAT, Tarragona.
- 2000a: «L'urbanisme de Tàrraco a partir de les excavacions de l'entorn del Fòrum de la ciutat», a *Tàrraco 99. Arqueologia d'una capital provincial romana*, DAC 3, Tarragona, 83-106.
- 2000b: *Memòria de l'excavació arqueològica efectuada en el solar núm. 15 del c/ Joan Antoni i Guàrdies - necròpolis de Mas Rimbau. Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 2000c: «Tàrraco en la Antigüedad Tardía: un proceso simultáneo de transformación urbana e ideológica», a Ribera, A. (ed.), *Los orígenes del Cristianismo en Valencia y su entorno*, Grandes Temas Arqueológicos 2, València, 259-271.
- 2001a: *Memòria de l'excavació arqueològica en el núm. 35 de la Rambla Nova de Tarragona (Tarragonès)*, Codex - Arqueologia i Patrimoni, MMIA, Tarragona.
- 2001b: *Memòria de l'excavació arqueològica en el núm. 5 de la plaça del Fòrum de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2002a: *Memòria de l'Actuació Arqueològica (documentació gràfica) efectuada en les escales de la Baixada del Toro de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2002b: *Memòria dels treballs de control i excavació arqueològica a les escales de la Baixada del Toro de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2003: *Memòria d'intervenció arqueològica en la plaça de la Font. Soterrament de contenidors. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2004a (ed.): *Les termes públiques de l'àrea portuària de Tàrraco. Carrer de Sant Miquel de Tarragona*, Documenta 2, Institut Català d'Arqueologia Clàssica, Tarragona.
- 2004b: «Els banys termals a Tàrraco: *urbs i otium*», a *Tàrraco i l'aigua*, MNAT, Tarragona, 71-82.
- 2004c: «L'àrea portuària de Tàrraco: noves aportacions i estat de la qüestió», a Macias, J. M. (ed.), *Les termes públiques de l'àrea portuària de Tàrraco*, Documenta 2, Institut Català d'Arqueologia Clàssica, Tarragona, 161-171.
- 2004d: «Arquitectura domèstica», a Dupré, X. (ed.), *Tarragona. Colonia Iulia Urbs Triumphalis Tarraco*, Las capitales provinciales de Hispania 3, Roma, 73-81.
- 2005a: *Informe dels treballs d'intervenció arqueològica al cuniculus del carrer Gasòmetre 32. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2005b: «Els assentament romans com a espai de residència: l'exemple del Territori de Tàrraco», *Cota Zero. Revista d'Arqueologia i Ciència* 20, Barcelona, 78-86.
- MACIAS, J. M., BRAVO, P. 2002a: *Memòria de l'excavació arqueològica en l'hospital Joan XXIII (parcel·la PP-2). Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2002b: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al carrer d'Internet. (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- MACIAS, J. M., DÍAZ, M. 1999: *Memòria de l'excavació arqueològica efectuada en el solar núm. 8 del Passatge Cobos de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.

- 2003: *Memòria de la delimitació arqueològica efectuada en el solar núm. 13 del c/ Joan Antonio Guàrdias. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- MACIAS *et al.* 1995: Macias, J. M., Menchon, J. J., Muñoz, A.: Una nova lauda sepulcral del segle XIV a Tarragona, *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 17, RSAT, Tarragona, 229-233.
- *et al.* 1996: Macias, J. M., Menchon, J. J., Muñoz, A.: «Noves dades d'elements decorats d'arquitectura hispano-visigòtica a la província de Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 18, RSAT, Tarragona, 97-122.
- *et al.* 1997a: Macias, J. M., Menchon, J. J., Puche, J. M., Remolà, J. A.: «Nous contextos ceràmics del segle IV i inicis del V en la província de Tarragona», *Arqueomediterrània 2, Taula rodona Contextos ceràmics d'època romana tardana i de l'alta edat mitjana (segles IV-X)* (Badalona 1996), Barcelona, 153-178.
- *et al.* 1997b: Macias, J. M., Menchon, J. J., Muñoz, A.: «De topografia urbana cristiana de Tarragona, a propòsit de dos documents medievals», a *Annals XXXVII. Hispània i Roma. D'August a Carlemany. Congrés d'homenatge al Dr. Pere de Palol (1995)*, Girona, 939-953.
- *et al.* 1999: Macias, J. M., Menchon, J. J., Muñoz, A.: «Escultura arquitectònica de Tarragona», a *Del Romà al Romànic. Història, Art i Cultura de la Tarraconense mediterrània entre els segles IV i X*, Enciclopèdia catalana, Barcelona, 226-230.
- *et al.* 2003: Macias, J. M., Menchon, J. J., Muñoz, A., Teixell, I.: «Excavaciones arqueológicas en la Catedral de Tarragona», a *Seminario Arqueología de la Arquitectura. Definición disciplinar y nuevas perspectivas (2002)*, Arqueología de la Arquitectura núm. 2, Gasteiz, 167-175.
- *et al.* 2004a: Macias, J. M., Díaz, M., Teixell, I.: *Memòria de l'actuació arqueològica efectuada en el solar núm. 9 del carrer d'Apodaca de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- *et al.* 2004b: Macias, J. M., Bosch, F., Bravo, P.: *Memòria d'excavació arqueològica a la Capçalera del Circ romà, sector arena. Tarragona. Anys 2001 i 2002*, MMIA, Tarragona.
- *et al.* 2005: Macias, J. M., Menchon, J. J., Muñoz, A.: *Tàrraco: Guia Arqueològica Visual. Reconstrucció Virtual de l'Urbs i els seus voltants*, Reus (Tarragona).
- *et al.* 2006: Macias, J. M., Menchon, J. J., Muñoz, A., Teixell, I.: «Intervencions arqueològiques a la catedral de Tarragona: treballs del Pla Director (2000-2003)», *Tribuna d'Arqueologia* 2003-2004, Barcelona, 221-246.
- *et al.* en premsa: Macias, J. M., Menchon, J. J., Muñoz, A., Teixell, I.: «Excavaciones en la Catedral de Tarragona y su entorno: avances y retrocesos en la investigación sobre el Culto Imperial», a *Congreso Internacional Culto Imperial: Política y poder* (MNAR, Mèrida 2006).
- MACIAS, J. M., MENCHON, J. J. 2002: «Excavacions al camí de la platja dels Cossis. Noves aportacions a la problemàtica funerària del sector nord oriental de Tarraco», *Tribuna d'Arqueologia* 1998-1999, Barcelona, 237-258.
- MACIAS, J. M., POCIÑA, C. A. 2002: *Memòria de l'excavació arqueològica en el Camí de la Platja dels Cossis. Parcel·la 9b - c/a 28-A. (Tarragona-Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- MACIAS, J. M., PUCHE, J. M. 1997: «Noves excavacions a la part baixa de Tarragona. Dades per a l'evolució urbanística de la ciutat romana», *Tribuna d'Arqueologia* 1995-1996, Barcelona, 149-163.
- 2004: «El *cuniculus* de Tàrraco: tècnica i anàlisi d'una obra amagada», a *Tàrraco i l'aigua*, MNAT, Tarragona, 37-50.
- MACIAS, J. M., REMOLÀ, J. A. 1995: «L'àrea funerària baix-imperial i tardo-romana de Mas Rimbau (Tarragona): Anàlisi tipològica», *Citerior 1. L'Arqueologia de la mort. El món funerari a l'antiguitat a la Catalunya Meridional*, Tarragona, 189-201.
- 2000: «Tàrraco visigoda: caracterització del material ceràmic del segle VII», a *V Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica* (Cartagena 1998), Barcelona, 485-498.
- 2004 : «Topografía y evolución urbana», a Dupré, X. (ed.), *Tarragona. Colonia Iulia Urbs Triumphalis Tarraco*, Las capitales provinciales de Hispania 3, Roma, 27-40.
- 2005: «El port de Tàrraco a l'Antiguitat Tardana», a *VI Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica* (València 2003), Barcelona, 175-187.
- MACIAS, J. M., ROIG, J. F. 2003: *Memòria d'excavació: carrer del Mar, 38. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- MACIAS, J. M., TEIXELL, I., DÍAZ, M. 1999: *Memòria de la intervenció arqueològica desenvolupada en el passeig de Saavedra - Estanislau Figueres. Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- MANOEL, V., MIRÓ, C. 2006: «SIGBARQ. Un sistema d'informació geogràfica per a la gestió i la recerca del Patrimoni Arqueològic de Barcelona», *Quarhis. Quaderns d'Arqueologia i Història de la Ciutat de Barcelona*, èp. II, 2, Barcelona, 12-23.
- MAR MEDINA, R. (ed.) 1993a: *Els monuments provincials de Tàrraco. Noves aportacions al seu coneixement*, DAC 1, Tarragona.
- 1993b: «El recinto de culto imperial de Tàrraco y la arquitectura Flavia», a Mar, R. (ed.), *Els monuments provincials de Tàrraco. Noves aportacions al seu coneixement*, DAC 1, Tarragona, 107-156.

- MAR, R. *et al.* 1993: Mar, R., Roca, M., Ruiz De Arbuló, J.: «El teatro romano de Tarragona. Un problema pendiente», a *Teatros romanos de Hispania*, Cuadernos de Arquitectura Romana, Madrid, 11-23.
- MAR, R., RUIZ DE ARBULO, J. 1987: «La basílica de la Colonia Tarraco. Una nueva interpretación del llamado Foro Bajo de Tarragona», a *Los Foros romanos de las provincias occidentales (València 1986)*, Madrid, 31-44.
- 1988: «Tribunal / *aedes Augusti*. Algunos ejemplos hispanos de la introducción del culto imperial en las basílicas forenses», a González, J., Arce, J.(ed.), *Estudios sobre la Tabula Siarensis*, Anejos de AEspA, IX, Madrid, 277-304.
- 1990: «El foro de Ampurias y las transformaciones augusteas de los foros de la Tarraconense», a *Stadt-bild und Ideologie. Die Monumentalisierung hispanischer Städte zwischen Republik und Kaiserzeit* (Madrid 1987), Múnic.
- 1999: «Veinte años de arqueología urbana en Tarragona», a *XXV CNA*, València, 240-248.
- MAROT, T. 1999: «La Moneda», a *Del Romà al Romànic. Història, art i cultura de la Tarraconense Mediterrània entre els segles IV i X*, Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 329-339.
- MARTÍ ESTRADA, G. 2000: «C/ Caputxins, 5», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 151-153.
- MARTORELL CUBERO, S. 1998: *Memòria de la intervenció arqueològica duta a terme del 18 al 27 de març de 1998 al solar del carrer Zamenhoff cantonada amb Castaños de Tarragona*, Tarragonès, MMIA, Tarragona.
- 2000: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada del 22 de setembre al 2 de novembre de 1998 al solar de C/ Jaume I, n. 16 de Tarragona*, Tarragonès, MMIA, Tarragona.
- MASSÓ CARBALLIDO, J. 1989: «Notes sobre escultures i inscripcions romanes a la Tarragona dels segles XVI, XVIII i XIX», *Faventia* 11/1, Bellaterra (Barcelona), 83-108.
- 1992: «Bonaventura Hernández Sanahuja i l'arqueologia urbana de Tarragona», a *Homenatge a Bonaventura Hernández Sanahuja. Un home per a la Història*, MNAT, Tarragona, 40-55.
- 1996: *II Reunió sobre escultura romana a Hispania* (1995), Tarragona, 183-192.
- 1996b: *Recopilación sussinta de las antigüedades romanas se allan del tiempo de los emperadores romanos en la ciudad de Tarragona y sus cercanias* (Joseph Boy 1713), edició crítica, Tarragona.
- 1999: «Dades per a la Història de la Portada d'aigua a Tarragona», a *Trobada de professionals dels serveis d'aigua de Catalunya* (1998), Tarragona, 61-72.
- 2001: «Un informe de Bonaventura Hernández Sanahuja a la Real Academia de la Historia sobre excavacions i troballes arqueològiques a Tarragona (1859)», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 23, RSAT, Tarragona, 347-366.
- 2004: «Història de la investigació», a Dupré, X. (ed.), *Tarragona. Colonia Iulia Urbs Triumphalis Tarraco*, Las capitales provinciales de Hispania 3, Roma, 15-26.
- MASSÓ, J., MENCHON, J. J. 1991: «Bonaventura Hernández Sanahuja i les voltes subterrànies del carrer de Méndez Núñez (1862)», a Mas, M. C., Solé, E.-A.: *Recull Ignasi Mallol i Casanovas (1892-1940)*, Estació de Recerca Bibliogràfica i Documental Margalló del Balcó, Tarragona, 159 - 172.
- MASSÓ, J., PUCHE, J. M. 1995: «Dues noves inscripcions romanes de Tàrraco», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 17, RSAT, Tarragona, 55-63.
- MASSÓ, J., VELAZA, J. 2005: «Sobre una inscripció ibèrica suspecta: MNAT 664», *Pyrenae* 26, Barcelona, 115-121.
- MASSÓ, J., SOLÉ, X. 1993: «Circ romà - Rambla Vella 3, Tarragona», a *AIAC 1982-1989*, Barcelona, 232.
- MENCHON BES, J. J. 1987: *Memòria dels treballs arqueològics duts a terme a l'Avinguda de Roma*, MMIA, Tarragona.
- 1992: *Memòria de la intervenció arqueològica efectuada al núm. 19 del carrer Lleida de Tarragona (Camp de Tarragona)*, MMIA, Tarragona.
- 1993: «Restes arqueològiques de l'antiga església del convent de Sant Domènec (Ajuntament de Tarragona)», *Recull Josep Roig i Bergadà (1864-1937)*, Estació de Recerca Bibliogràfica i Documental Margalló del Balcó, Tarragona, 47-57.
- 1994a: «Intervenció arqueològica en el núm. 13 del carrer Nou de Santa Tecla de Tarragona (Camp de Tarragona)», *Quaderns d'Història Tarraconense* XIII, Tarragona, 163-181.
- 1994b: *Memòria de la intervenció arqueològica a les quadres de l'antic escorxador (Tarragona)*, MMIA, Tarragona.
- 1994c: *Memòria de la intervenció arqueològica d'urgència en el col·lector d'aigües del riu Francolí (carrer Francesc Bastos)*, MMIA, Tarragona.
- 1995: *Memòria dels treballs arqueològics duts a terme a l'Avinguda de Roma sense número de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1998a: *Memòria de la intervenció arqueològica duta a terme al núm. 9 del carrer de la Unió, Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1998b: *Memòria de la intervenció arqueològica en la*

- parcel·la 29 del PERI-2 de Tarragona (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- 1998c: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada a la parcel·la 9, UA 28-C. Els Cossis*, MMIA, Tarragona.
  - 2000: «Intervenció arqueològica al camí de la platja dels Cossis (Tarragona)», a Ruiz de Arbulo, J. (ed.), *Tàrraco 99. Arqueologia d'una capital provincial romana*, DAC 3, Tarragona, 181-189.
  - 2001a: *Memòria dels treballs d'intervenció arqueològica portats a terme al camí de la Platja dels Cossis. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
  - 2001b: *Memòria intervenció arqueològica al núm. 26 del carrer del Governador González*, MMIA, Tarragona.
  - 2001c: *Memòria: intervenció arqueològica al número 55 de la via Augusta. Tarragona*, MMIA, Tarragona.
  - 2001d: «Capitell de Pilastra procedent de la Part Alta de Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 21-22, RSAT, Tarragona, 155-173.
  - 2002: «Intervenció arqueològica al núm. 17 de l'Avinguda Estanislau Figueras de Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 24, RSAT, Tarragona, 63-73.
- MENCHON *et al.* 1994a: Menchon, J. J., Macias, J. M., Remolà, J. A., Benet, C., Fàbrega, X., Bermúdez, A.: «El circ romà de Tarragona. Intervencions dels anys 1990-1992», a *La ciutat en el món romà*, actes del XIVè CIAC de Tarragona (1993), vol. 2, Tarragona, 275-277.
- *et al.* 1994b: Menchon, J. J., Muñoz, A., Teixell, I.: *Pla director de la Catedral de Tarragona. Memòria dels treballs arqueològics duts a terme a les Cases dels Canonges anys 2000-2003*, MMIA, Tarragona.
- MENCHON, J. J., MASSÓ, J. M. 1999: *Les muralles de Tarragona. Defenses i fortificacions de la ciutat (segles II aC -XX dC)*, Tarragona.
- MESAS TORRONTERAS, I. 2003: *Memòria. Control arqueològic. Avinguda Maria Cristina, 54. Tarragona (el Tarragonès). Març 2003*, MMIA, Tarragona.
- 2004: *Memòria. Control arqueològic. Heliport de l'Hospital Joan XXIII (c/ Dr. Mallafre i Guasch s/n). Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- MIR LLORENTE, H. 1998: *Memòria del seguiment de l'enderroc del solar n. 21 del carrer St. Domènec de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 1999a: *Memòria. Intervenció arqueològica. C/ Pare Palau, 3-5, de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1999b: *Memòria. Seguiment arqueològic d'obres. Carrer Sant Domènec, n. 21. Tarragona, el Tarragonès. Juny 1999*, MMIA, Tarragona.
- 1999c: *Memòria. Intervenció arqueològica. Solar 41, carrer B del PERI 2. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2000a: «C/ Ramón y Cajal, 68 (Parròquia de Santa Clara)», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 285-288.
- 2000b: «C/ Estanislau Figueres, 38», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 267-268.
- 2000c: «Pare Palau, 3-5», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 289-290.
- 2000d: *Memòria seguiment arqueològic. C/ Gasòmetre, 34 de Tarragona (Tarragonès). Maig 2000*, MMIA, Tarragona.
- 2000e: «C/ Ramón y Cajal (Obres del col·lector)», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 293-302.
- MIRAMBELL, M. A., SANCHO, P. 1969-1970: «Nuevos elementos arquitectónicos ingresados en el Museo Arqueológico Provincial», *Boletín Arqueológico LXIX-LXX*, èp. IV, Tarragona, 150-152.
- MIRÓ ALAIX, M. T. 1983: *Memòria de l'excavació d'urgència al Km. 240 de la carretera Nacional Tarragona - Sant Sebastià (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1988a: «Restes ibèriques al carrer Caputxins (Tarragona)», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 6-7, RSAT, Tarragona, 3-9.
- 1988b: *Memòria de les excavacions realitzades al carrer dels Caputxins, núm. 33, 35, 37 de Tarragona (Tarragonès), 1985-1986*, MMIA, Tarragona.
- 1991: «Carrer dels Caputxins, núms. 33-37», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 12, RSAT, Tarragona, 245-248.
- 1993: «Carretera N-240 Tarragona - Sant Sebastià», a *AIAC 1982-1989*, Barcelona, 256.
- 1994: «Dades per a un estudi de l'evolució urbanística de Tàrraco: El carrer dels Caputxins de Tarragona», a *La ciutat en el món romà*, actes del XIVè CIAC de Tarragona (1993), vol. 2, Tarragona, 287-289.
- 1997: «Arqueologia urbana en Tarragona. Problemas de investigación y gestión del patrimonio arqueológico», a *Vivir las ciudades históricas. Coloquio ciudades modernas superpuestas a las antiguas. 10 años de investigación* (1996), Mèrida, 71-93.
- 1998: «De les estructures indígenes a l'organització provincial romana de la Hispània Citerior», *Ítaca*, Annexos, 1, Barcelona, 373-379.
- 1999: «La implicació municipal en la conservació del patrimoni arqueològic: el cas de Tarragona», *RAP* 9, Lleida, 347-349.
- s/d: *Memòria de les excavacions realitzades al carrer dels Caputxins, núm. 24 de Tarragona (Tarragonès), 1985-1986*, MMIA, Tarragona.
- MOLERA CLOTA, S. 1998: *Memòria de l'intervenció arqueològica a la Plaça Corsini núm. 4 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.

- 2001: *Memòria de l'excavació arqueològica d'urgència del solar del carrer Notari Albinyana núm. 14, Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- MONTÓN BROTO, F. J. 1985: «Nuevas inscripciones latinas de la calle de San Lorenzo de Tarragona (1977)», *NAH* 21, Madrid, 351-364.
- 1992: «Más epigrafía del anfiteatro de Tarraco», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 13, RSAT, Tarragona.
- 1997: «Las arulas de Tàrraco», *Fòrum* 9, MNAT, Tarragona.
- MORANT CLANXET, J. 1970: «Hallazgos en el Portal del Carro», *Butlletí Arqueològic*, èp. IV, 1969-1970, RSAT, Tarragona, 125.
- MORERA LLAURADÓ, E. 1894: *Tarragona Antigua y Moderna. Descripción histórico-arqueológica de todos sus monumentos*, Tarragona.
- 1910: *El puerto de Tarragona*, Tarragona.
- MUÑOZ MELGAR, A. 2003: *Memòria de la Intervenció Arqueològica duta a terme al número 3 del carrer Cartagena de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- MUÑOZ, A., MACIAS, J. M. 1996: *Memòria del seguiment arqueològic del cl de Les Coques, Arc de Sant Llorenç i el de Sant Pau. Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- MUÑOZ, A., MENCHON, J. J. 2001: *Memòria intervenció arqueològica al núm. 2 del carrer dels Cavallers de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- NAVAJAS TOWSE, C. M. 1995a: *Memòria de la intervenció efectuada al carrer Real, núms. 34 i 36. Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1995b: *Memòria: Mas Rimbau V*, MMIA, Tarragona.
- 1996: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada a les parcelles 5/6 del PERI 2*, MMIA, Tarragona.
- NAVARRO SÁEZ, R. 1979: *Los mosaicos romanos de Tarragona*, tesi doctoral mecanografiada, Universitat de Barcelona, Barcelona.
- NAVASCUÉS Y DE JUAN, J. M. DE, 1929-1932: «Troballes a la Rambla de Sant Joan», *Butlletí Arqueològic*, èp. III, 40, RSAT, Tarragona, 87-94.
- NEGUERUELA, I., AVELLÀ, L. 1985: «Tarragona. Excavaciones en la calle de San Lorenzo, 1977. Los materiales y las etapas de la historia de la Terraza Alta de la ciudad (siglo II a.C. - siglo XIV d.C.)», *NAH* 21, Madrid, 299-350.
- NOGUÉS FERRER, A. 1936: «Forum romà de Tarragona», *Boletín Arqueológico*, èp. III, 3, Tarragona, 145-148.
- 1943: «Las piedras de Sant Fructuoso», *Butlletí Arqueològic*, èp. IV, 1943, RSAT, Tarragona, 49-53.
- 1944: «Restos del circo romano en la calle del Trinquet nou», *Butlletí Arqueològic*, èp. IV, 1944, RSAT, Tarragona, 2-5.
- 1952: «Plano parcial de las bóvedas del Circo romano de Tarragona», *Boletín Arqueológico*, èp. IV, Tarragona, 40-48.
- OLIVA I TODA, C. 1932: «El Fòrum i la Basílica», *Butlletí Arqueològic*, èp. III, 41, més plànol afegit entre les pàg. 172 i 173 del núm. següent, RSAT, Tarragona, 152-158.
- OTIÑA HERMOSO, P. 2001: *Memòria de l'excavació arqueològica realitzada a la parcel·la 21 del PERI 2 de Tarragona (Tarragonès). Delimitació arqueològica*, MMIA, Tarragona.
- 2004: *Memòria de la intervenció arqueològica al camí de la Fonteta (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2006: *Carrer dels Caputxins 23 (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- OTIÑA, P., ALIENDE, P. 2004: *Memòria de la intervenció arqueològica de la parcel·la 9 del PERI 2 de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- OTIÑA *et al.* 2000: Otiña, P., Bru, M., Remolà, J. A.: *Memòria d'excavació: Pati interior, Jaume I, 9-11; Mallorca, 25/29; Pere Martell, 20-32 Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- OTIÑA, P., POCIÑA, C. A. 2005: *Memòria d'excavació parcel·la 22b del PERI 2 (Jaume I-Tabacalera). Tarragona, Tarragonès. Del 8-11-1999 al 22-9-2000*, MMIA, Tarragona.
- OTIÑA, P., RUIZ DE ARBULO, J. 2002: «De Cesse a Tàrraco. Evidencias y reflexiones sobre la Tarragona ibérica y el proceso de romanización», *Empúries* 52, 107-135.
- PALANQUES SALMERÓN, M. L. 1985a: *Informe de les excavacions realitzades al carrer Nou de Sta. Tecla núm. 7 de Tarragona*, MIIA.
- 1985b: *Memòria de l'excavació arqueològica realitzada a la Rambla Nova, núm. 31 de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 1988: «Las lucernas de la calle de Robert d'Aguiló», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, anys 1984-85, núm. 6 i 7, RSAT, Tarragona, 145-162.
- 1993: «Rambla Nova, 31, Tarragona», a *AIAC 1982-1989*, Barcelona, 238.
- PALET MARTÍNEZ, J. M. 2003: «L'organització del paisatge agrari al Penedès i les centuriacions del territori de Tàrraco: estudi arqueomorfològic», a *Terris*

- toris antics a la Mediterrània i a la Cossetània oriental* (El Vendrell 2001), Barcelona, 211-229.
- PALOL SALELLAS, P. DE 1953: *Tarraco hispanovisigoda*, Tarragona.
- 1962-63: «Nuevos fragmentos de escultura decorativa hispanovisigoda de Tarragona», *Boletín Arqueológico*, èp. IV, anys 1962-1963, RSAT, Tarragona, 7-14.
- PALLEJA, LL., MAUREL, M. 1984: «Informe de las prospecciones efectuadas en la Rambla Nova de la ciudad de Tarragona», *Arqueología* 83, Ministerio de Cultura, Madrid.
- PAPIOL MOLNÉ, LL. 1980: «La muralla romana de Tarragona. Nuevas aportaciones», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 2, RSAT, Tarragona, 113-128.
- 2004: «Memòries dels meus treballs arqueològics», *Estudis de Constantí* 20, Centre d'Estudis de Constantí, 69-116.
- PELLEJA VILLALBA, R. 2002a: *Memòria de la intervenció arqueològica al carrer Granada núm. 16 de Tarragona*, Tarragonès, MMIA, Tarragona.
- 2002b: *Memòria: intervenció arqueològica al carrer Civaderia núm. 4 de Tarragona*, Tarragonès, MMIA, Tarragona.
- 2002c: *Memòria de la intervenció arqueològica efectuada al carrer Francesc Bastos 19 (sic)*, MMIA, Tarragona.
- 2005: *Memòria de la prospecció arqueològica al carrer Fortuny n° 28 de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- PENSABENE, P. 1993: «La decorazione architettonica dei monumenti provinciale di Tarraco», a Mar, R. (ed.), *Els monuments provincials de Tàrraco. Noves aportacions al seu coneixement*, DAC 1, Tarragona, 33-105.
- 1996: «Classi dirigente, programmi decorativi, culto imperiale: il caso di Tarraco», a *Colonia Patricia Corduba. Una reflexión arqueológica* (Córdoba 1993), Madrid, 197-219.
- 2005: «Nuovi ritrovamenti di fregi marmorei dall'acropoli di Tarraco e i complessi monumentali di culto imperiale», a *Théorie et pratique de l'architecture romaine. Études offertes à Pierre Gros* (2004), Marsella, 233-246.
- PENSABENE, P., MAR, R. 2004: «Dos frisos marmóreos en la Acrópolis de Tarraco, el Templo de Augusto y el complejo provincial de culto imperial», a Ruiz de Arbulo, J. (ed.), *Simulacra Romae, Roma y las capitales provinciales del Occidente Europeo. Estudios Arqueológicos*, Tarragona, 73-86.
- PEÑA RODRÍGUEZ, I. 1994a: *Memòria. Intervenció arqueològica preliminar. Escrivanies Velles n° 6. Tarragona* (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- 1994b: *Memòria. Prospecció arqueològica. Terrenys del Pla Parcial 20 (PP20). Tarragona* (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- 1995: *Memòria. Seguiment arqueològic obres d'arranjament als c/ Abat, Misser Sitges i Riudecols al casc Antic de Tarragona* (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- 1997a: *Memòria. Intervenció arqueològica. Carrer de Misser Sitges, 14 al casc Antic de Tarragona* (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- 1997b: *Memòria. Intervenció arqueològica. Plaça dels Sedassos n° 16. Tarragona* (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- 1997c: *Memòria. Intervenció arqueològica. Seguiment d'obres d'arranjament. Placeta dels Frares (avui c/ de la Mercè). Tarragona* (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- 1997d: *Memòria. Seguiment arqueològic d'urgència de l'enderroc de l'edifici cantonada La Nau 19 - Enrajolat 20. Tarragona* (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- 1997e: *Memòria. Seguiment arqueològic de les obres d'arranjament del carrer Ferrers al Casc Antic de Tarragona* (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- 2000a: «Plaça Sedassos, 16», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 197-201.
- 2000b: «Intervenciones del Servei Arqueològic de la URV en el sector oeste de la Plaza de representación del Foro Provincial de Tàrraco», a Ruiz de Arbulo, J. (ed.), *Tàrraco 99. Arqueologia d'una capital provincial romana*, DAC 3, Tarragona, 17-26.
- 2000c: «C/ del Carme, c/ del Vidre, c/ Escrivanies Velles, c/ Misser Nogués, c/ Civaderia», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 77-84.
- 2000d: «Pla Parcial 20», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 149-150.
- 2000e: «C/ Ferrers», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 179-182.
- 2000f: «C/ Misser Sitges, 14», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 207-212.
- 2000g: «C/ La Nau, 19 i Enrajolat, 20», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 187-188.
- 2002: *Memòria. Intervenció arqueològica. Finca 38 del PERI 2. Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- PEÑA, I., DÍAZ, M. 1996: «Una nova torre d'accés entre el recinte de culte i la plaça de Representació del Fòrum Provincial de Tàrraco», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 18, RSAT, Tarragona, 191-226.
- PEÑA et al. 2000: Peña, I., Piñol, Ll., Tubilla, M.: *Memòria. Intervenció arqueològica i dibuix d'estructura*

- res. *Baixada del Roser, 5-7, Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- et al. 2002: Peña, I., Ynguanzo, M. D., Giné, J.: «... si sunt manes: Muerte y rituales funerarios en Tarraco (s. III-IV). El área funeraria romana de la c/ Manuel de Falla de Tarragona (parcela 17 del PERI 2). Análisis arqueológico y patológico», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 24, RSAT, Tarragona, 17-61.
- PÉREZ FERNÁNDEZ, W. 1991: «Hernández Sanahuja y el puerto romano de Tarragona», *Butlletí Arqueològic. Núm. extraordinari dedicat a B. Hernández Sanahuja*, RSAT, Tarragona, 7-17.
- PÉREZ OLMEDO, E. 1996: *Revestimientos de opus sectile en la Península Ibérica*, Valladolid.
- PÉREZ SERRA, M. 2002: *Memòria del control arqueològic. Cinema-Teatre Tarragona. Rambla Nova, 11-19*, MMIA, Tarragona.
- 2003a: *Memòria. Control arqueològic. Cinema-teatre Tarragona. Rambla Nova 11-19. Tarragona (el Tarragonès). Agost 2003*, MMIA, Tarragona.
- 2003b: *Memòria. Sondeig arqueològic. C/ Castellarnau, 2. Tarragona (El Tarragonès). Agost 2003*, MMIA, Tarragona.
- 2006: *Memòria Excavación Arqueológica Rambla Nova, 64 Tarragona (el Tarragonès). Febrer - Març 2003*, MMIA, Tarragona.
- PETRÓFILO 1961: «Nuevo Acueducto Romano», a *Diari de Tarragona*, 24/8/1961.
- 1964: *Diario Español de Tarragona*, 22/11/1964.
- PIÑOL MASGORET, LL. 1993: «Intervencions arqueològiques al carrer Merceria, 11. Noves aportacions al coneixement del Fòrum Provincial de Tàrraco», a *Els monuments provincials de Tàrraco. Noves aportacions al seu coneixement*, DAC 1, Tarragona, 257-268.
- 1995: *Memòria. Seguiment arqueològic per l'instal·lació elèctrica al Museu d'Història de la ciutat. Baixada de Sant Antoni (Tarragona)*, MMIA, Tarragona.
- 1996: «Els nivells tardo-romans i visigòtics del carrer Merceria, 11. El canvi funcional de les estructures alto-imperials de la Part Alta de Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 17, RSAT, Tarragona, 179-227.
- 1997a: *Memòria del seguiment arqueològic a la baixada de la Peixateria i carrer Enrajolat per l'instal·lació de les canalitzacions del Gas Tarraconense (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1997b: *Memòria de la intervenció arqueològica al solar núm. 1-2 de la plaça Rovellat. Tarragona (Tarragonès) (octubre-novembre de 1995)*, MMIA, Tarragona.
- 1997c: *Memòria de les intervencions realitzades a Casa Canals. Carrer Granada, 11. Tarragona (octubre de 1994 - març de 1995)*, MMIA, Tarragona.
- 1999: *Excavació d'urgència a l'Antiga Audiència (Pes de la farina). Voltes A i B. Baixada del Roser (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2000a: «Baixada de la Peixateria, 9-15», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 269-274.
- 2000b: «Passeig de Sant Antoni-Pretori Romà», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 113-114.
- 2000c: «Baixada del Roser, 1-3 (Antiga Audiència)», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 233-242.
- 2000d: «Baixada del Roser, 5-7», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 261-265.
- 2000e: «C/ Granada, 11 (Casa Canals)», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 155-168.
- 2000f: «C/ Vilaroma, 4-6», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 189-195.
- 2000g: «El circ romà de Tarragona. Qüestions arquitectòniques i de funcionament», a Ruiz de Arbulo, J. (ed.), *Tàrraco 99. Arqueologia d'una capital provincial romana*, DAC 3, Tarragona, 53-60.
- 2000h: «Plaça Sedassos, 16-20», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 275-283.
- 2000i: «Plaça Rovellat, 1-2», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 215-217.
- 2000j: «Voltes del Pretori (C/ Enrajolat i Casa dels Militars)», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 89-107.
- PIÑOL LL., PEÑA, I. 2000: «Plaça Pallol, 6 (Antic Beateri de Sant Domènec)», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 245-252.
- POCIÑA LÓPEZ, C. A. 1996a: *Memòria de la intervenció arqueològica al carrer August núm. 14 Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1996b: *Memòria dels treballs realitzats a la confluència de l'Avgda. Roma, Plaça Imperial Tàrraco (Est. Autobusos) i Pere Martell 1-5. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1997a: *Memòria d'excavació. Canalització «Gas Tarraconense», tram carrers Mediona i Cavallers (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1997b: *Memòria de la intervenció arqueològica a la plaça de la Font, núm. 26. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1997c: *Memòria de la intervenció arqueològica a la Plaça Imperial Tàrraco-Estació d'autobusos. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.

- 1998a: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al carrer Robert d'Aguiló 32-34. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1998b: *Memòria de la intervenció arqueològica duta a terme al carrer «J», parcel·la 10, de la zona oest de Tarragona. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2000: *Memòria de la intervenció arqueològica al carrer Jaume I, 45-47. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2001: *Memòria d'excavació: parcel·les 30-31 i 32. PERI 2 (Jaume I - Tabacalera). Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 2004: «Un dipòsit d'aigua d'època romana al suburbi oriental de Tàrraco», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 26, RSAT, Tarragona, 67-78.
- POCIÑA, C. A., ALIENDE, P. 2003a: *Memòria d'intervenció arqueològica al número 105 de la Via Augusta. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2003b: *Memòria de la intervenció arqueològica al passeig Rafael Casanoves 4-8. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- POCIÑA, C. A., BRU, M. 2003: *Memòria de la intervenció arqueològica al pati interior dels carrers Jaume I 11, Mallorca 25-29, Pere Martell 28-32. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- POCIÑA, C. A., DÍAZ, M. 2003: *Memòria de la intervenció arqueològica al passeig Rafael Casanoves 4-8. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- POCIÑA *et al.* 1999: Pociña, C. A., Remolà, J. A., Peña, I., Salom, C.: *Memòria d'excavació. Plaça del Fòrum (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- *et al.* 2003: Pociña, C. A., Remolà, J. A., García, M.: *Memòria de les excavacions arqueològiques a les parcel·les 30, 31 i 32 del PERI 2 / Jaume I - Tabacalera. Tarragona (Tarragonès)*, 7 vol., MMIA, Tarragona.
- *et al.* 2005: Pociña, C. A., Aliende, P., Roig, J. F.: *Memòria d'intervenció arqueològica al Mercat Central de Tarragona: àrea del mercat, carrers Reding, Governador González i Colom (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- POCIÑA, C. A., GARCÍA, M. 1998: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al solar núm. 46-48 del carrer Robert d'Aguiló / núm. 83 de la Via Augusta. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2003: *Memòria de la intervenció arqueològica al solar B-7 de la U.A. 27 (Via Augusta). Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- POCIÑA, C. A., MACIAS, J. M. 2001: *Memòria de l'excavació arqueològica en la Rambla Nova de Tarragona (Tarragonès). Coca Central, tram Balcó-Carrer Adrià (juny-juliol de 2001)*, MMIA, Tarragona.
- POCIÑA, C. A., REMOLA, J. A. 2000: «La plaza de representación de Tàrraco: intervenciones arqueológicas en la plaza del Fòrum y la calle d'en Compte», a Ruiz de Arbulo, J. (ed.), *Tàrraco 99. Arqueologia d'una capital provincial romana*, DAC 3, Tarragona, 27-45.
- 2001a: «Nuevas aportaciones al conocimiento del puerto de Tàrraco (*Hispania Tarraconensis*)», *Saguntum* 33, València, 85-96.
- 2001b: *Memòria del seguiment arqueològic dels treballs de fonamentació de l'edifici de la parcel·la 30 del PERI 2 (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2003: «Una font monumental a l'àrea portuària de Tàrraco. Notes preliminars», *Empúries* 53, Girona, 41-47.
- POCIÑA, C. A., SÁNCHEZ, J. 2003: *Memòria de la intervenció arqueològica al carrer Estanislao Figueres núm. 3 de Tarragona (Tarragonès)*, 2002, MMIA, Tarragona.
- PONS D'ICART, LL. 1572-73/1981: *Libro de las grandezas y cosas memorables de la ciudad de Tarragona*, Lleida, reedició a cura de Sánchez Real (reedició Tarragona 1981).
- PONS ROSELL, J. 1949: «Restos humanos procedentes de las necrópolis de época romana de Tarragona y Ampurias (Gerona)», *Trabajos del Instituto Bernardino Sahagun de Antropología y Etnología* 7, 21-202.
- PUCHE FONTANILLAS, J. M. 1993a: *Memòria de la delimitació arqueològica al carrer Francesc Bastos nº 16 (Tarragona)*, MMIA, Tarragona.
- 1993b: *Memòria dels sondejos realitzats al solar n. 12/14 del c/ Vidal i Barraquer (Tarragona)*, MMIA, Tarragona.
- 1995: *Memòria de la intervenció arqueològica duta a terme al carrer Alguer 9 de Tarragona (Tarragonès). Any 1994*, MMIA, Tarragona.
- 1996: *Memòria de la intervenció arqueològica a l'avda. Josep Gramunt 28-30 (Tarragona)*, MMIA, Tarragona.
- 1997a: «Sobre un conjunt amb ceràmica calena decorada i terracotes trobat a Tarragona. Un possible lloc de culte a la Tàrraco Republicana», *RAP* 7, Lleida, 237-247.
- 1997b: *Memòria de la intervenció arqueològica a la plaça Prim 6 7 C/ Caputxins 1 de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1997c: *Memòria de la intervenció efectuada al carrer Reial 36-36. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1998a: «Les ceràmiques calenes a Tàrraco. Les decoracions en relleu i avanç de les produccions del segle II aC», *RAP* 8, Lleida, 107-127.
- 1998b: *Memòria de la intervenció arqueològica al*

- carrer *Alguer*, 5. Tarragona, Tarragonès, MMIA, Tarragona.
- 1998c: *Memòria de la intervenció arqueològica al núm. 8 de l'avinguda Andorra*. Tarragona (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- 1998d: *Informe de la intervenció arqueològica al c/ Sant Josep 10 de Tarragona (maig 1998)*, MIIA, Tarragona.
- 1999: *Informe dels treballs arqueològics a la prolongació del c/ Rovira i Virgili, núm. 18 de Tarragona*. Tarragona (Tarragonès), MIIA, Tarragona.
- PUCHE, J. M., DÍAZ, M. 1999: *Memòria de la delimitació arqueològica realitzada al carrer del Mar núm. 16-17 de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- PUCHE *et al.* 1997a: Puche, J. M., Adserias, M., García, M.: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada en les parcel·les 14-15-16 del PERI 2*. Tarragona (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- *et al.* 1997b: Puche, J. M., Artigues, P. Ll., Remolà, J. A.: *Memòria d'excavació: Parcel·les 33-34 PERI-2 (Jaume I- Tabacalera)*. Tarragona (Tarragonès) 1995-1996, MMIA, Tarragona.
- PUCHE, J. M., REMOLÀ, J. A. 1996: *Memòria de l'excavació arqueològica del carrer Apodaca 7*, MMIA, Tarragona.
- PUCHE, J. M., TEIXELL, I. 2000: *Memòria de la delimitació arqueològica al solar núm. 3 de la plaça de Ripoll de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- RAMON SARIÑENA, E. 1993: *Memòria del seguiment d'obres portat a terme als carrers dels Ferres, Major i dels Cavallers (Tarragona)*, MMIA, Tarragona.
- 1994: *Memòria de la intervenció arqueològica efectuada al solar núm. 5 del carrer de S. Miquel de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 2002: *Memòria de la intervenció arqueològica realitzada al solar núm. 56 de l'avinguda Rovira i Virgili de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- RAMON, E., ADSERIAS, M. 1989: *Memòria de l'excavació arqueològica d'urgència realitzada al solar del carrer Pere Martell-Eivissa. Primera fase. Maig de 1989*, MMIA, Tarragona.
- RAMON, E., BURÉS, L. 1991: *Memòria de les intervencions arqueològiques realitzades al solar de Pere Martell (2a fase, 2a part i 3a fase)*. Març-agost de 1991, MMIA, Tarragona.
- 1993: *Memòria de les intervencions arqueològiques realitzades al solar de Pere Martell (5a fase)*, MMIA, Tarragona.
- RAMON, E., LARA, J. 1995: *Memòria de l'excavació arqueològica a la cantonada dels carrers Pere Martell/Mallorca*. Tarragona. Tarragonès. Setembre 1994. Novembre 1994-gener 1995, MMIA, Tarragona.
- RAMON VINYES, S. 1993: «Emplaçament de la primitiva catedral de Tarragona», a *I Congrés d'Història de l'Església Catalana des dels orígens fins ara*, Solsona, 781-793.
- RECASENS I CARRERAS, M. 1979: «Los capiteles romanos del Museu Nacional Arqueològic de Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 1, RSAT, Tarragona, 43-144.
- REMESAL *et al.* 2000: Remesal, J., Aguilera, A., Pons, L.: *Comisión de Antigüedades de la Real Academia de la Historia. Cataluña, catálogo e índices*, Madrid.
- *et al.* 1999: Remolà, J. A., Adserias, M., Puche, J. M., Benet, C.: *Memòria d'excavació: carrer del Comte, 12-14 (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- *et al.* 2002: Remolà, J. A., Sánchez, J., Bru, M.: *Memòria d'excavació: carrer Torres Jordi, 37 de Tarragona*. Tarragona (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- REMOLÀ VALLVERDÚ, J. A. 1993a: «Plaça dels Àngels, Tarragona», a *AIAC 1982-1989*, Barcelona, 230.
- 1993b: «Gossera municipal - C. Puig de les Sitges», a *AIAC 1982-1989*, Barcelona, 229.
- 1996: *Memòria de la intervenció arqueològica desenvolupada a la necròpolis paleocristiana de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2000: *Las ánforas tardo-antiguas en Tarraco* (Hispania Tarraconensis). Siglos IV-VII dC, Instrumenta 7, Barcelona.
- 2002: *Memòria d'excavació: c/ August, 30 - c/ Sant Francesc, 18 de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 2004a: «Arquitectura funerària», a Dupré, X. (ed.), *Tarragona. Colonia Iulia Urbs Triumphalis Tarraco*, Las capitales provinciales de Hispania 3, Roma, 83-95.
- 2004b: «Tarraco quanta fuit ipsa ruina docet», a Ruiz de Arbulo, J. (ed.), *Simulacra Romae, Roma y las capitales provinciales del Occidente Europeo*. Estudios Arqueológicos, Tarragona, 49-72.
- REMOLÀ, J. A., DUPRÉ, X. 1987: *Memòria de les excavacions efectuades al carrer Cuirateries/Vila-roma (Setembre 1986)*, MMIA, Tarragona.
- 1988: *Memòria de les excavacions de la Plaça dels Àngels (agost 1986)*, MMIA, Tarragona.
- REMOLÀ, J. A., MACIAS, J. M. 1994: «L'edifici romà del parc del «Quintà de Sant Rafel» (Parc de la ciutat), Tarragona», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 15, RSAT, Tarragona, 375-382.
- REMOLÀ, J. A., POCIÑA, C. A. 1998: *Memòria d'excavació: solar situat al c/ Pere Martell, 28-32 cantonada*

- amb el c/ Mallorca, 29 de Tarragona (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- 2004: «La «Font dels Lleons», a *Tàrraco i l'aigua*, MNAT, Tarragona, 53-66.
- REMOLÀ, J. A., SÁNCHEZ, J. 2004: *Memòria de l'excavació arqueològica a la prolongació de l'Avda. Vidal i Barraquer (Ronda Interior)*. Tarragona (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- REMOLÀ, J. A., TEIXELL, I. 1998: *Memòria d'excavació: Plaça de la Font, 45*. Tarragona (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- REMOLÀ, J. A., VILASECA, A. 2000: «Intervencions arqueològiques al PERI-2, sector Tabacalera, de Tarragona», *Tribuna d'Arqueologia* 1997-1998, Barcelona, 77-95.
- RIBAS BOIX, J. 1979: «Fragmento de inscripció», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 1, RSAT, Tarragona, 203.
- RICOMÀ VALLHONRAT, M. R. 1979: *Las Gemas de Tarragona*, tesi de llicenciatura, Universitat de Barcelona, Barcelona.
- 1982: *Les gemmes del Museu Nacional Arqueològic de Tarragona*, Els llibres de la Medusa 11, Tarragona.
- RIFA, A. 2000: «El Pla Arqueològic de Tarragona I. La Base de dades», a *Tàrraco 99. Arqueologia d'una capital provincial romana*, DAC 3, Tarragona, 287-290.
- 2005: «Troballes numismàtiques a la basílica de Parc Central (Conjunt Paleocristià del Francolí, Tarragona)», *RAP* 14, Lleida, 247-266.
- RIGO JOVELLS, A. 1996a: *Memòria de la troballa d'una conducció d'aigua a la plaça Prim de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1996b: *Memòria dels treballs arqueològics al carrer Trinet Vell 25 (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2000: *Memòria de la intervenció arqueològica en el solar número 24 del carrer de Maria Cristina*, MMIA, Tarragona.
- RIU I BARRERA, E. 1991: «Las estratigrafías documentadas por Hernández Sanahuja a la luz de los conocimientos actuales. Algunas reflexiones», *Butlletí Arqueològic. Núm. extraordinari dedicat a B. Hernández Sanahuja*, RSAT, Tarragona, 33-51.
- RODRÍGUEZ RAMOS, J. 2001: «Sobre la inscripció pseudo-ibèrica Museu Nacional Arqueològic de Tarragona 664», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 23, RSAT, Tarragona, 133-139.
- ROIG, J. F., GARCÍA, M. 2004: *Memòria de la delimitació arqueològica realitzada en el solar número 58 del carrer del Lleó*. Tarragona (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- ROIG, J. F., REMOLÀ, J. A. 2001a: *Memòria d'excavació: tram del carrer Felip Pedrell entre els carrers Pere Martell i Jaume I*. Tarragona (Tarragonès), MMIA, Tarragona.
- 2001b: *Memòria de desmuntatge: c/ Felip Pedrell, tram Pere Martell - Jaume I (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- ROIG PÉREZ, J. F. 2001: *Memòria d'excavació: carrer de la Reina Maria Cristina, 54 (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2004: «Els vasos de bronze del Pou Cartanya (Tàrraco, Tarragona)», *RAP* 13, Lleida, 83-124.
- ROSELL ARDEVOL, J. 1992: *Memòria de la 2a fase d'excavació al carrer Rambla Nova 28 (Tàrraco 2000)*, MMIA, Tarragona.
- RSAT, 1914: «Crònica 1914», *Boletín Arqueológico*, èp. II, núm. 1, Tarragona, 62-68.
- 1918: «Crònica 1918», *Boletín Arqueológico*, èp. II, núm. 18, Tarragona, 24.
- 1921a: «Efemèrides Tarragonines», *Butlletí Arqueològic*, èp. III, 2, RSAT, Tarragona, 47-48.
- 1921b: «Efemèrides Tarragonines», *Butlletí Arqueològic*, èp. III, 4, RSAT, Tarragona, 102-103.
- 1921c: «Troballes», *Butlletí Arqueològic*, èp. III, núm. 1, RSAT, Tarragona, pàg. 24.
- 1922: «Efemèrides Tarragonines», *Butlletí Arqueològic*, èp. III, 5, RSAT, Tarragona, 127-128.
- 1923a: «Efemèrides Tarragonines», *Butlletí Arqueològic*, èp. III, 14, RSAT, Tarragona, 99-100.
- 1923b: «Efemèrides Tarragonines», *Butlletí Arqueològic*, èp. III, 15, RSAT, Tarragona, 151-152.
- RUBIÓ I LLUCH, A. 1921: *Documents per l'Història de la Cultura Catalana migeval*, vol. II, Barcelona, 62-66.
- RÜGER, CH. B. 1968: «Romische Keramik aus dem Kreuzgarg der Katedrale von Tarragona», *Madriider Mitteilungen* 9, Heidelberg, 237-258.
- RUIZ DE ARBULO BAYONA, J. 1990: «El foro de Tàrraco», *Cypsela* VIII, Girona, 119-138.
- 1999: «Tàrraco. Escenografia del poder, administració i justícia en una capital provincial romana (s. II aC-II dC)», *Empúries* 51, Girona, 31-61.
- 2002: «La fundació de la colònia Tàrraco i els estandartes de César», a Jiménez, J. L., Ribera, A. (coord.), *València y las primeras ciudades romanas de Hispania*, València, 137-156.
- 2003: «Eratóstenes, Artemidoro i el port de Tàrraco. Razonos de una polémica», *RAP* 11-12, Lleida, 87-107.

- 2004: «El patrimonio arqueológico en la ciudad contemporánea», *Anales de Arqueología Cordobesa* 15, Còrdova, 31-43.
- RUIZ DE ARBULO *et al.* 2005: Ruiz de Arbulo, J., Vivó, D., Mar, R., Fiz, I., Domingo, J.: *Informe dels treballs d'excavació, adequació i documentació gràfica realitzats al Fòrum Romà de Tarragona (Tarragonès). Campanyes 2003 i 2004*, MIIA, Tarragona.
- *et al.* 2006: Ruiz de Arbulo, J., Vivó, D., Mar, R.: «El capitolio de Tarraco. Identificación y primeras observaciones», a Vaquerizo, D., Murillo, J. F. (ed.), *El concepto de lo provincial en el mundo antiguo. Homenaje a Pilar León*, Còrdova, 391-418.
- SALOM GARRETA, C. 1997: *Circ-Pretori. Conjunt monumental*, Guies del Museu d'Historia de Tarragona, Tarragona.
- 2006: «L'amfiteatre de Tàrraco segons Alexandre de Laborde», a Casanovas, J., Quílez, F. M., *El viatge a Espanya d'Alexandre de Laborde (1806-1820)*, Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona, 168-170.
- en premsa: «El *auguraculum* de la colònia Tarraco», *AEspA*, 2006.
- SÁNCHEZ GIL DE MONTES, J. 1992: *Memòria de la intervenció arqueològica als carrers Reial 27-31 - Smith 30 - Pl. dels Infants 2*, MMIA, Tarragona.
- 2002a: *Memòria d'intervenció arqueològica al solar número 26 del carrer Reial i número 21 del carrer Lleó. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2002b: *Memòria de la delimitació arqueològica efectuada en el solar núm. 22 del cl de Jaume I de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2002c: *Memòria dels treballs arqueològics al carrer Reial 27-31. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2004: *Memòria de la intervenció arqueològica a la parcel·la 21 del PERI 2 (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- SÁNCHEZ, J., REMOLÀ, J. A. 2002: *Memòria d'excavació: Carrer Granada, núm. 9. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- SÁNCHEZ REAL, J. 1950a: «Noticari», *Boletín Arqueológico*, any L, èp. IV, fasc. 31, Tarragona, 202-212.
- 1950b: «Hallazgos recientes», *Boletín Arqueológico*, any L, èp. IV, fasc. 29, Tarragona, 42-43.
- 1954: «El supuesto «recinto sagrado» de Tarragona», a *Fiestas del Centenario de la Rambla. Tarragona 1854-1954*, Tarragona, s.p.
- 1956a: «Noticari», *Boletín Arqueológico*, èp. IV, Tarragona, 86-91.
- 1956b: «Notas arqueológicas», *Boletín Arqueológico*, èp. IV, Tarragona, 51-58.
- 1956c: «Hallazgos recientes. Los hallazgos de la Avenida Navarra», *Boletín Arqueológico*, èp. IV, fasc. 53-54, Tarragona, 29-32.
- 1957: «Las invasiones germánicas», *Boletín Arqueológico*, èp. IV, fasc. 57-60, Tarragona, 6-12.
- 1958: «Hallazgos recientes: descubrimiento de dos silos», *Boletín Arqueológico*, èp. IV, fasc. 57-60, 95-97.
- 1962-1963: «Exploraciones en la Catedral», *Butlletí Arqueològic*, èp. IV, 1962-1963, RSAT, Tarragona, 17-23.
- 1969: «Exploración arqueológica en el jardín de la Catedral de Tarragona», *Madridier Mitteilungen* 10, Heilderberg, 276-301.
- 1973: «Los enterramientos romanos de la Via Augusta», *Boletín Arqueológico*, èp. IV, fasc. 113-120, 1971-1972, Tarragona, 173-208.
- 1986: *La muralla de Tarragona*, Tarragona.
- 1989a: «El método en la Arqueología Tarraconense. 1. La muralla», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 8-9, RSAT, Tarragona, 35-54.
- 1989b: «Las lucernas de la exploración arqueológica del jardín del claustro de la Catedral de Tarragona (1955)», *Madridier Mitteilungen* 30, 253-288.
- 1990a: «El método en la Arqueología tarraconense. Las construcciones monumentales de la parte alta. II. A) La zona «sagrada»», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, núm. 10-11, RSAT, Tarragona, 79-116.
- 1990b: «Fantasías y realidades acerca de las lápidas que Stanhope se llevó a Inglaterra», a *Obra Menor*, Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, Tarragona, 45-47.
- 1990c: «La vía Augusta i el puente del Francolí», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 10-11, RSAT, Tarragona, 135-168.
- 1990d: «Las lápidas de la calle de la Destral», *Obra Menor*, Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, Tarragona, 48-51.
- 1990e: «Prat de la Riba, Romana», a *Diari de Tarragona*, 30/5/1990.
- 1991: «El método en la Arqueología tarraconense. Las construcciones monumentales de la parte alta. II B) El Foro», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 12, RSAT, Tarragona, 49-98.
- 1992a: «El método en la arqueología tarraconense. III. El circo», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 13, RSAT, Tarragona, 111-143.
- 1992b: «Otros restos romanos amenazados», *Obra Menor II*, Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, Tarragona, 151-158.
- 1992c: «Noticias y destrucciones del teatro romano», *Obra Menor II*, Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, Tarragona, 171-176.
- 1994: «El método en la arqueología tarraconense. El Anfiteatro IV. A) Las inscripciones», *Quaderns d'Història Tarraconense XIII*, Tarragona, 44-76.
- 1996: «El método en la arqueología tarraconense IV. El anfiteatro b) los fosos», *Quaderns d'Història Tarraconense XIV*, Tarragona, 31-104.

- 1997a: «Desconcierto arqueológico», *Obra Menor IV*, Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, Tarragona, 117-120.
- 1997b: «El método en la Arqueología Tarraconense. IV. El Anfiteatro. C) El templo Cristiano (la basílica)», *Quaderns d'Història Tarraconense XV*, Tarragona, 7-51.
- 2000: «Cara y cruz del patrimonio», *Obra Menor V*, Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, Tarragona, 33-36.
- SÁNCHEZ REAL, J., PUJANTE, P. 1994: «La terra sigillata de la exploración del jardín del claustro de la catedral de Tarragona (1955)», *Quaderns d'Història Tarraconense XIII*, Tarragona, 145-162.
- SÁNCHEZ REAL *et al.* 1991: Sánchez Real, J., Ventura, S., Mezquida, L. M.: *El anfiteatro de Tàrraco. Antecedentes, memoria y crónica de su excavación*, The William L. Bryant Foundation, Tarragona.
- *et al.* 1994: Sánchez Real, J., Pujante, P., Palau, R.: «Datos para el estudio de los acueductos romanos de Tarragona», a *Quaderns d'Història Tarraconense XIII*, Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, Tarragona, 105-136.
- SCHULTEN, A. 1948: *Tàrraco*, Barcelona.
- SEMERARO, G., 1997: «Il sistema per la gestione dei dati di scavo, aspetti metodologici», a *Metodologie di catalogazione dei beni archeologici* 1.1, Lecce-Bari, 32-56.
- SENTÍS CARAZO, C. 2004: *Memòria: intervenció arqueològica al Pla Parcial sector PP-1- Av. Andorra de Tarragona*, Tarragonès, MMIA, Tarragona.
- SERRA VILARÓ, J. 1928: *Excavaciones en la necrópolis Romano-Cristiana de Tarragona*, MJSEA 93, Madrid.
- 1929: *Excavaciones en la necrópolis Romano-Cristiana de Tarragona*, MJSEA 104, Madrid.
- 1930: *Excavaciones en la necrópolis romano-cristiana de Tarragona*, MJSEA 111, Madrid.
- 1931: «Baptisteri romà de Tarragona», *Analecta Sacra Tarraconensia* 7, Barcelona, 351-356.
- 1932: *Excavaciones en Tarragona*, MJSEA 116, Madrid.
- 1935: *Excavaciones en la necrópolis romano-cristiana de Tarragona*, MJSEA 133, Madrid.
- 1936: *Fructuós, Auguri i Eulogi, màrtirs sants de Tarragona*, Tarragona.
- 1944: «Sepulcros y ataúdes de la Necrópolis de S. Fructuoso (Tarragona)», *Ampurias* VI, Barcelona, 179-207.
- 1948: *La necrópolis de S. Fructuoso*, Tarragona.
- 1949: «La muralla de Tarragona», *AEspA* 76, Madrid, 221-236.
- 1950: «La capilla del Corpus Christi y el retablo de Bonifás», *Boletín Arqueológico*, èp. IV, fasc. 31, juliol-desembre, Tarragona, 155-167.
- 1960: *Santa Tecla la vieja. La primitiva catedral de Tarragona*, Tarragona.
- SERRES SENA, E. 1978: «Noticia sobre las sepulturas de la Caller Robert d'Aguiló», *Butlletí Arqueològic*, èp. IV, 1978, RSAT, Tarragona, 151-172.
- SIET (Servei d'Investigacions Espeleològiques de Tarragona) 2001: *La cova urbana de Tarragona*, Tarragona.
- TARRATS BOU, F. 1981: *Informe al Presidente de la Comisión...*, MIIA, 27/4/1981.
- 1992: «Terra Sigillata del passatge de Cobos (Tarragona): les marques de terrisser», a *Miscel·lània arqueològica a Josep M. Recasens*, Tarragona, 155-176.
- 2000: «Tàrraco, topografia urbana y arqueològica de los vertederos», a *Sordes Urbis. La eliminació de los residuos en la ciudad romana (1996)*, Monografías de la Escuela Española de Arqueología en Roma 24, Roma, 129-137.
- 2005: «Una copa de terra sigillata itàlica, amb la representació de la mort d'Hipòlit, trobada a Tàrraco», *RAP* 14, Lleida, 267-274.
- TED'A (Taller Escola d'Arqueologia de Tarragona) 1987: *Els enterraments del parc de la ciutat i la problemàtica funerària de Tàrraco*, Memòries d'excavació 1, Tarragona.
- 1988: «Registro Informático y Arqueología Urbana en Tarragona», *Archeologia e Informatica*, Roma, 177-191.
- 1989a: *Un abocador del segle V d.C. en el fòrum provincial de Tàrraco*, Memòries d'excavació 2, Tarragona.
- 1989b: «El Foro Provincial de Tàrraco, un complejo arquitectónico de época flavia», *AEspA* 62, Madrid, 141-191.
- 1989c: «Intervenció arqueològica en els solars núms. 5, 7 i 9 del carrer de Santes Creus: la problemàtica d'època antiga», a *Recull Joan Mallafré i Guasch*, Estació de Recerca Bibliogràfica i Documental Margalló del Balcó, Tarragona, 15-31.
- 1990a: *L'anfiteatre romà de Tarragona, la basílica visigòtica i l'església romànica*, Memòries d'excavació 3, Tarragona.
- 1990b: *Taller Escola d'Arqueologia 1987-1990*, Tarragona.
- 1990c: «La intervenció Arqueològica del TED'A en l'Església de Sant Miquel del Pla», a *Setmana Santa, Opuscle de la Reial Germandat de Jesús Nazare, Tarragona*.
- 1990d: «El Circ», *Quaderns de difusió* 1, Tarragona.
- 1990e: «El pas de la Via Augusta per la Mansió de Tàrraco», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 10-11, RSAT, Tarragona, 123-134.

- TEIXELL NAVARRO, I. 1998: *Memòria dels treballs d'extracció de tres pedestals amb inscripcions romanes de la cantonada dels c/ Cuirateries, 9 amb c/ Destral, 10. Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 2004: «Les monedes», a Macias, J. M. (ed.), *Les termes públiques de l'àrea portuària de Tàrraco*, Documenta 2, Institut Català d'Arqueologia Clàssica, Tarragona, 89-97.
- 2005: *Memòria de la prospecció arqueològica per al projecte d'urbanització del PP2. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- TEIXELL, I., REMOLA, J. A. 1997: *Memòria d'excavació: plaça del Pallol 12 / carrer d'en Comte 2B (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2000: *Memòria d'excavació: PERI-2, parcel·la 13B (Jaume I-Tabacalera), Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- TERRÉ VIDAL, E. 1990: «Una aproximació a l'ocupació suburbana de Tàrraco», *Acta Arqueològica de Tarragona* III (1989-1990), RSAT, Tarragona, 47-55.
- 1993: «Carrer d'Hernández Sanahuja, 8. Tarragona», a *AIAC 1982-1989*, Barcelona, 262.
- TOBIÁS JIMÉNEZ, O. 1995: *Memòria del seguiment arqueològic de les obres per a la instal·lació de les conduccions del Gas Tarraconense als carrers Enrajolat-Nau-Natzaret*, MMIA, Tarragona.
- 2000a: «C/ Sant Agustí 9», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 171-177.
- 2000b: «C/ Escrivanies velles, 6 (casa del Degà)», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 35-43.
- 2000c: «C/ Enrajolat, C/ Nau i C/ Nazaret de Tarragona», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 109-111.
- TUBILLA MARTÍNEZ, M. 1996a: *Memòria de l'excavació solar n. 11 de l'Imperi Romà. Tarragona (Tarragonès). Juliol de 1995*, MMIA, Tarragona.
- 1996b: «Un nuevo tramo viario hallado en Tarragona: excavación arqueológica en el solar de A. de Roma 2-3-4. Quinta de Sant Rafael», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 18, Tarragona, 227-250.
- 1997: *Seguiment arqueològic d'urgència a l'Avda. de Catalunya n. 35 (Antigues Casernes) de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1999a: *Memòria. Seguiment arqueològic d'urgència. Rases de fonamentació d'una vivenda unifamiliar. Solar a la cantonada entre el c/ Joan Antònio i Guàrdias i el c/ Josep Gramunt. Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1999b: *Memòria. Seguiment d'obres realitzat a l'edifici n. 2 del carrer Ferrers a Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1999c: *Memòria. Seguiment arqueològic d'urgència de les obres de pavimentació i serveis del PERI 2 Jaume I - Tabacalera (travessies de Pere Martell). Carrers Manuel de Falla, Felip Pedrell, Francesc Bastos i Smith de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2000a: «Plaça de la Font», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 45-57.
- 2000b: «Avinguda Roma, 18», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 117-123.
- 2000c: «Plaça Verdaguer, 3», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 117-123.
- 2000d: «C/ Lleida, 19», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 303-304.
- 2000e: «Avinguda Francesc Macià, davant C/ Doctor Mallafrè», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 305-306.
- 2000f: «C/ General Contreras», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 291-292.
- 2000g: «C/ Manuel de Falla, C/ Felip Pedrell, C/ Francesc Bastos i C/ Smith», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 255-257.
- 2000h: *Memòria. Seguiment arqueològic d'obres. Plaça de la Font s/n (dependències de l'Ajuntament). Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2000i: «Passatge Fornes», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 115.
- 2000j: «Pla de la Seu 5», a *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, Tarragona, 115.
- 2000k: «C/ Apodaca, 16», *Intervencions arqueològiques a Tarragona i entorn (1993-1999)*, 313-314.
- 2001: «Lucernas romanes halladas en la Plaça de la Font de Tarragona (estratos 2108 y 2208)», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 23, Tarragona, 141-185.
- TULLA *et al.* 1927: Tulla, J., Beltran, P., Oliva, C.: «Excavaciones en la Necrópolis romano-cristiana de Tarragona», *MJSEA* 88, Madrid.
- USCATESCU BARRÓN, A. (ed.) 2004: *Granollers*, Atlas d'arqueologia urbana de Catalunya 1, Barcelona.
- VEGAS, M. 1988: «Estudio de algunos hallazgos cerámicos de la muralla de Tarragona, Torre del Cabiscol», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 6-7, Tarragona, 45-54.
- VELASCO I ARTIGUES, A. 2006: *Memòria Sondeig Arqueològic núm. 64 de la Rambla Nova. Tarragona (el Tarragonès). Març-abril 2002*, MMIA, Tarragona.
- VENTURA SOLSONA, S. 1942: «Museo Arqueológico de Tarragona», a *Memorias Museos Arqueológicos Provinciales*, Madrid, 128-138.

- 1949: «Otros sarcófagos romanos, paganos con figuras», *Butlletí Arqueològic*, èp. IV, 1949, Tarragona, 134-139.
- 1954: «Noticia de las excavaciones en curso en el Anfiteatro de Tarragona», *AEspA XXVII*, Madrid, 259-280.
- VERGÈS BOSCH, J. M. 1997: *Seguiment arqueològic d'urgència de les obres de construcció de dos ramals de canonades de gas natural als carrers de la Mercè i Tàllvera, i Nou del Patriarca (Tarragona, Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 1999: «Ara inèdita de Quintus Caecilius Felix a Iupiter, Fortuna Redux i al geni de la Legió VII», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, 19-20, Tarragona, 197-200.
- VIDAL ÀLVAREZ, S. 2005: *La escultura hispànica figurada de la Antigüedad Tardía (siglos IV-VII)*, Corpus Signorum Imperii Romani. España, t. 2, vol. 2, Múrcia.
- VILALTA, M. 1983: *Memòria de l'excavació d'urgència realitzada als accessos al parking Saavedra de Tarragona els dies 4 al 9 de juliol de 1983*, MMIA, Tarragona.
- 1984: «Parking de Saavedra. Tarragona», *Arqueologia* 83, Ministeri de Cultura, Madrid, 200.
- VILALTA, M., TARRATS, F. 1993: «Casa del Mar», a *AIAC 1982-1989*, Barcelona, 258.
- VILALTA RIBÉ, E. 2001a: *Memòria de l'excavació arqueològica a la plaça de la Font 26 de Tarragona*, MMIA, Tarragona.
- 2001b: *Memòria de l'excavació arqueològica al carrer Prat de la Riba n. 1 (Tarragona)*, MMIA, Tarragona.
- 2005a: *Memòria de l'excavació arqueològica al núm. 24 de la plaça Sedassos de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2005b: *Memòria dels treballs arqueològics a la plaça dels Sedassos de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2005c: *Memòria dels treballs arqueològics al c/ Màcia Mallol i Bosch de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2006: *Memòria dels treballs arqueològics als carrers Trinquet Vell, Trinquet Nou, Sant Oleguer, Cós del Bou i Baixada de la Peixateria de Tarragona (Tarragonès)*, MMIA.
- VILASECA CANALS, A. 1991a: *Excavacions a la Chartreuse. Fase I*, MMIA, Tarragona.
- 1991b: *Excavacions al solar de Rambla Nova 28*, MMIA, Tarragona.
- 1992a: *Excavacions al carrer Ventallols*, MMIA, Tarragona.
- 1992b: *Excavacions al Museu d'Història*, MMIA, Tarragona.
- 1994a: *Memòria d'excavació a l'av. de Catalunya, 56*, MMIA, Tarragona.
- 1994b: *Memòria d'excavació al carrer Francesc Bastos núm. 16-18*, MMIA, Tarragona.
- 1995: «Excavaciones en la calle Francesc Bastos 16/18 y Rambla Nova 28: nuevas aportaciones para el conocimiento de la Tarraco-imperial», a *Actas del XXIII CNA*, Elx, 219-223.
- 2000: *Memòria: intervenció arqueològica al carrer Trinquet Nou núm. 13 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 2004a: *Memòria: intervenció arqueològica a la UDP-11 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 2004b: *Informe: Intervenció arqueològica al carrer Fortuny núm. 28 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 2005: *Memòria: excavació arqueològica a la plaça del Rei núm. 4 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- 2006: *Memòria: Excavació Arqueològica a la parcel·la 13A del Pla PERI-2 de Tarragona, Tarragonès*, MMIA, Tarragona.
- VILASECA, A., DILOLI, J. 2000: «Excavacions a l'àrea del Fòrum Provincial: Plaça del Rei, núm. 4, i Casa Castellarnau», a Ruiz de Arbulo, J. (ed.), *Tàrraco 99. Arqueologia d'una capital provincial romana*, DAC 3, Tarragona, 47-52.
- VILLARONGA, L. 1983: *Les monedes ibèriques de Tàrraco*, Tarragona.
- 1992: «La massa monetària ibèrica de Tàrraco», a *Miscel·lània Arqueològica a Josep M. Recasens*, Tarragona, 183-189.
- 1993: «Les primeres monedes de Tàrraco», *Butlletí Arqueològic*, èp. V, any 1992, núm. 14, Tarragona.
- VIVES I BALMAÑA, E. 1990: «Estudi antropològic de les inhumacions romanes i visigòtiques de l'amfiteatre romà de Tarragona», a Ted'a, *L'amfiteatre romà de Tarragona*, Tarragona, 447-457.
- YNGUANZO GONZÁLEZ, M. D. 2001: *Memòria. Prospecció arqueològica. Av. Josep Gramunt i Subiela. Tarragona (el Tarragonès). Juny 2001*, MMIA, Tarragona.
- 2002: *Memòria. Intervenció arqueològica. C/ Jaume I, núm. 20. Tarragona (el Tarragonès). Desembre 2001*, MMIA, Tarragona.
- 2003: *Memòria d'excavació arqueològica. c/ Manuel de Falla (Parcel·la 17 Peri 2) Tarragona (el Tarragonès)*, MMIA, Tarragona.
- 2004: *Memòria. Control arqueològic. C/ Comte, 9-15. Tarragona (el Tarragonès). Desembre 2003*, MMIA, Tarragona.
- 2006: *Memòria. Excavació arqueològica Av. Prat de la Riba núm. 9. Tarragona (el Tarragonès). Novembre-gener 2002-2003*, MMIA, Tarragona.

Atles d'arqueologia urbana de Catalunya

- 1 Atles d'arqueologia urbana de Granollers
Alexandra Úrcasaco (coord.)
- 2 Planimetria arqueològica de Tàrraco
Direcció científica: J. M. Macias Solé, I. Fdz Fernández, U. Pídel Masgoret, M. T. Miró i Alaix,
J. Guixart i Duran

TAU
LVR
MUSEU
D'ARQUEOLOGIA
URBANA

- 1 Planimetria arqueològica de Tàrraco
Direcció científica: J. M. Macias Solé, I. Fdz Fernández, U. Pídel Masgoret, M. T. Miró i
Alaix, J. Guixart i Duran
- 2 Troballes arqueològics al litoral tarragoní. Dotze anys d'arqueologia
subaquàtica (1960-1980)
Walfida Pérez Martín

DOCUMENTA

- 1 La corona immarcescible.
Pintures de l'antiquitat tardana de la Necròpolis Alta d'Ouiric (Mina, Egipte)
Eva Sobias Pascual
- 2 Les termes públiques de l'Àrea portuària de Tàrraco.
Carner de Sant Miquel de Tàrragona, Josep M. Macias i Solé (ed.)
- 3 El Palati.
La formació dels palaus imperials a Roma, Ricardo Mar
- 4 Les basíliques paleocristianes del suburbi occidental de Torroco.
El temple representacional i el complex martírial de Sant Fruós, Jordi López Vilar
- 5 Planimetria arqueològica de Tàrraco
Direcció científica: J. M. Macias Solé, I. Fdz Fernández, U. Pídel Masgoret, M. T. Miró i Alaix,
J. Guixart i Duran
- 6 Les imitacions de vaixel·la fina importada a la Hispania Citerior
(segles I aC - I dC), Merò Roca Roumens i Jordi Principal (ed.)

Edició a càrrec de:

Ajuntament de
TARRAGONA

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació

Amb la col·laboració de:

CODEX
ARQUEOLOGIA I INFORMACIÓ

PATRIM
WORLD HERITAGE
PATRIM

